

Pedagogisch beleidsplan

Buitenschoolse opvang “Leutje BSO”

Inhoud

Inleiding	3
1. pedagogisch beleidsplan	4
1.1 visie op ontwikkeling	4
1.2 visie op de opvoeding	4
1.3 Pedagogische doelstelling	5
1.4 pedagogische uitgangspunten	5
2. Pedagogisch werkplan	7
2.1 Groepssamenstelling	9
2.2 Nieuwe kinderen	10
2.3 Dagritme	10
2.4 Mentor	12
2.5 Kindvolgsysteem bso	13
2.6 Bijzonderheden in de ontwikkeling van de kinderen	13
3. Sociale competenties	15
3.1 Regels	15
4. Persoonlijke competenties	16
4.1 Emotionele ontwikkeling	16
4.1.2 Zelfredzaamheid	17
4.2 Cognitieve ontwikkeling	17
5. Overdracht van normen en waarden	19
6. Personeel	21
6.1 Invalkrachten	22
**Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 1)	24
**Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 2)	27
**Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 3)	29
Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach	32
** Groeps teamleidster	32
GROEPSHULP	37
FACILITAIR, STAF	38
8. Ouders	42
Gezondheidsbeleid Leutje Laiverds	44

Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleidsplan van de buitenschoolse opvang van Kindercentrum 'Leutje Laiverds'.

Het pedagogisch beleidsplan geeft inzicht en duidelijkheid over de werkwijze binnen onze kinderopvang aan ouders en medewerkers.

Het laat zien waar wij als kleinschalig kinderopvang staan en voor staan als het gaat om de kwaliteit van onze opvang.

Hierin wordt uitgelegd waarom wij werken, zoals wij werken.

Wij willen dat alle kinderen die bij Leutje BSO komen spelen het 'leuk' vinden en zich thuis voelen. Het is tenslotte hun vrije tijd, "tijd van en voor kinderen". Dat vinden wij belangrijk. Wij hopen dat kinderen ons zien als een "creatieve uitlaatklep" waar zij zich in een veilige vertrouwde omgeving kunnen ontwikkelen.

Het gaat erom dat we een omgeving willen bieden waar kinderen zich prettig voelen, onder professionele leiding worden begeleid, voor zichzelf op kunnen komen, sociale vaardigheden ontwikkelen en zelfstandig leren zijn. Dat staat voor ons voorop.

1. pedagogisch beleidsplan

In de onderstaande paragrafen worden de uitgangspunten geformuleerd die de basis vormen van ons pedagogisch beleid. Wij voelen ons daarin gesteund door de opvoedingsideeën van Thomas Gordon. *De Amerikaan Thomas Gordon was een ontwikkelingspsycholoog die uitging van gelijkwaardigheid in relaties. Centraal in Gordon's visie staan respect en aandacht voor elkaar en ruimte voor ieders eigen karakter.*

De rode draad van zijn methode is de taal van acceptatie. We nemen kinderen serieus en laten ze in hun waarde, zodat we goede relaties met ze op kunnen bouwen. In die context kan een kind groeien, zich ontwikkelen en problemen leren oplossen. Het maakt dat een kind productiever en creatiever wordt en zich gelukkig zal voelen.

Gordon hecht veel waarde aan communicatie. Kinderen kunnen goed aangeven wat ze willen, met of zonder woorden. Onze groepsleiding probeert de gevoelens of behoeften van een kind te verwoorden om er zo achter te komen wat een kind bedoelt of wat er aan de hand is. Gordon noemt dit actief luisteren. Op die manier ontstaat er niet alleen begrip maar ook vertrouwen. Soms is het alleen maar nodig om te luisteren zonder woorden: passief luisteren. Daarbij laat de groepsleiding voelen dat zij het kind begrijpt en accepteert zoals het is.

Gordon introduceerde de term 'ik-boodschap' voor een heel specifieke vorm van communicatie. Als een kind iets doet wat een leidster niet wil, benoemt ze heel concreet waarom dat voor haar vervelend is. Een kind krijgt daarmee de kans zich in een ander te verplaatsen, zonder dat het zich persoonlijk aangevallen voelt. Een leidster zegt dus niet: 'Jullie moeten niet zo gillen,' maar bijvoorbeeld: 'Ik heb nu hoofdpijn en kan er niet zo goed tegen als jullie zoveel lawaai maken. Zullen we samen even een rustig spelletje gaan uitzoeken of willen jullie liever buiten spelen?'. Onze medewerkers worden opgeleid om in deze stijl te communiceren.

1.1 visie op ontwikkeling

Kinderen hebben van nature de drang om zich te ontwikkelen, zowel verstandelijk als lichamelijk. Ieder kind is uniek. Daarom zal het zich ontwikkelen op zijn eigen manier op grond van aanleg en karakter. In principe volgen de meeste kinderen daarbij een aantal herkenbare fasen. Maar soms slaat een kind een stapje over of laat een volgende fase wat langer op zich wachten.

Onze groepsleid(st)ers herkennen het ontwikkelingsniveau van ieder kind. Ze kunnen zich verplaatsen in hun belevingswereld en spelen in op de individuele behoeftes.

Zowel op lichamelijk, sociaal, emotioneel en creatief gebied als op het gebied van taal prikkelen we hun nieuwsgierigheid en dagen hen uit een stapje verder te gaan.

1.2 visie op de opvoeding

Goede kinderopvang voegt iets toe aan de beleving en ervaringen van kinderen.

Ze maken er andere dingen mee dan thuis en krijgen een grotere leefwereld met hun eigen contacten. Dat maakt de opvang bij Leutje Laiverds tot een wezenlijk onderdeel van de opvoeding.

Wij zien een kind als een apart individu, een uniek mens dat niet aan u vastzit, een onafhankelijk individu met zijn eigen leven en zijn eigen identiteit.

Wij willen een warme en open relatie met het kind ontwikkelen, gebaseerd op wederzijds respect en liefde, waardoor kinderen kunnen uitgroeien tot zijn eigen individu.

Wij vinden dat het onze taak is voor geborgenheid, veiligheid en het vertrouwen te zorgen, zodat eigen initiatieven van het kind ontplooid kunnen worden.

1.3 Pedagogische doelstelling:

Ons pedagogisch doelstelling is kinderen de mogelijkheid bieden zich optimaal te ontwikkelen. Dit doen we door situaties te creëren die ervoor zorgen dat kinderen zich veilig en prettig voelen. Alleen als kinderen zich veilig voelen en lekker in hun vel zitten gaan ze op ontdekkingsreis, gaan ze spelen, onderzoeken en leren.

1.4 pedagogische uitgangspunten:

** Goed contact met ouders/verzorgers*

Kinderen die bij Leutje Laiverds komen, groeien op in twee (of meer) werelden.

Die staan niet los van elkaar. Wat thuis gebeurt neemt een kind mee naar de opvang en andersom. Alleen als wij goed op de hoogte zijn van de thuissituatie en ouders/verzorgers goed op de hoogte zijn van ons reilen en zeilen kunnen wij de kinderen optimaal begeleiden.

** Liefde, warmte en aandacht*

De opvang is groepsgericht maar aan individuele verzorging en aandacht mag het niet ontbreken. Omdat Leutje Laiverds kleinschalig is kunnen wij die individuele aandacht garanderen.

** Respect hebben voor het kind*

We nemen het kind zoals het is. De aard van het kind, hoe het speelt, daar staan wij voor open, wij proberen ons in te leven in het kind. Wij proberen een kind niet te veranderen maar accepteren het kind zoals hij is. Als je een kind accepteert, wijs je een kind nooit af.

Wij vellen geen oordeel, maar laten een kind in zijn waarde.

Wij maken een duidelijk onderscheid tussen gedrag (wat je feitelijk hoort en ziet) en het kind. Hierdoor accepteren we het kind, maar kunnen we zijn gedrag wel afkeuren en laten zien wat gewenst gedrag is.

** Serieus nemen en vertrouwen*

Wanneer je benoemt wat kinderen doen, voelen ze zich begrepen. Dit geldt voor zowel de leuke als de minder leuke dingen. Door actief te luisteren en terug te vragen, op het kind in te gaan en aandacht te schenken aan wat het te vertellen heeft voelt het kind zich serieus genomen en krijgt het vertrouwen in de begeleid(st)ers. Vooral jonge kinderen zijn nog niet in staat om precies te vertellen wat er aan de hand is en wat ze voelen. Door te proberen de gevoelens van het kind te verwoorden leer je het kind gevoelens te onderscheiden en maak je het kind vertrouwd met het uiten van gevoelens en duidelijk zijn. Voor het kind is het daarom heel belangrijk dat het weet dat hij van de begeleid(st)er op aan kan, dat hij op ze kan bouwen en zich dus serieus genomen voelt. Door zich steeds meer vertrouwt te voelen met de leid(st)ers en de groep zal het kind zich veilig gaan voelen. Het vinden van vertrouwen is een proces dat moet groeien.

** Veiligheid*

De veiligheid van de kinderen wordt voor een deel gewaarborgd door de eisen die door de GGD en de brandweer worden gesteld. Dit is echter niet voldoende.

Een belangrijk deel van de veiligheid die geboden wordt, wordt bepaald door inzicht en toezicht van de groepsleiding. De groepsleiding is zich continu bewust van de risico's die kinderen lopen in bepaalde situaties en bij bepaalde activiteiten en handelen daarnaar. Het is hierbij niet de bedoeling dat alle risico's voor kinderen uitgesloten worden, omdat kinderen dan beperkt worden in de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en in het zoeken naar de eigen mogelijkheden en grenzen. De groei van de kinderen naar meer volwassenheid en meer eigen verantwoordelijkheid vraagt nu eenmaal ook om meer afstand van de groepsleiding. Het is de professionaliteit van de groepsleiding die ervoor zorgt dat kinderen de vrijheid en eigen verantwoordelijkheid en dus ook veiligheid geboden krijgen waar zij aan toe zijn. Dit uiteraard in goed overleg met de ouders.

**Hygiëne*

Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen in een hygiënische omgeving vertoeven, daarom worden strenge eisen gesteld aan het schoonmaakwerk en de hygiëneregels op de groepen. Het is echter geen regel dat alle kinderen ook altijd smetteloos naar huis gaan, dit is met de vele activiteiten ook niet haalbaar. Bij klachten over kinderen met vieze kleding, verf op de kleren, zand, gras of ander vuil op de kleding zullen wij dan ook verwijzen naar dit beleid. Wij zijn van mening dat kinderen kleding moeten dragen die passen bij de activiteiten van de BSO.

**Rust en regelmaat*

Ritme is een ander belangrijk begrip in het kindercentrum.

Volgens ons zit het leven vol met ritme. Ritme geeft de kinderen zekerheid, veiligheid en niet in de laatste plaats herkenning; voor leidsters betekent het rust en overzicht.

Het dagritme is afgestemd op de leeftijd van de kinderen en is dus verschillend voor kleuters en grotere kinderen.

**Continuïteit*

.Kinderopvang Leutje Laiverds acht het van groot belang voor de relatie tussen leid(st)er en kind dat er een grote mate van continuïteit heerst op de groep. Hoe minder wisselingen van leid(st)ers, hoe beter kinderen zich kunnen hechten. Daar de leidsters van Leutje Laiverds op beide locaties komen kennen de kinderen de vaste leidsters waardoor het voor de kinderen niet raar is als ze in de voorschoolse situatie een leidster van laiverds tegen komen.

Om een hechte band met de leid(st)ers op te bouwen is gekozen voor een groep die bestaan uit maximaal 14 kinderen.(rekeninghoudend met flexibele opvang en/of occasionele opvang kan groepsgrootte 16 kinderen bevatten) Het voordeel van het werken met een kleine groep is dat er op deze manier een hechte band met de leid(st)ers en andere kinderen opgebouwd kan worden.

**Overige punten*

Leutje Laiverds heeft geen vooroordelen. Het kindercentrum hangt geen specifieke levensbeschouwing of geloof aan. Alle kinderen en hun ouders, met hun verschillende achtergronden en culturen, worden gerespecteerd en geaccepteerd.

Leutje Laiverds verwacht van onze teamleden een flexibele werkhouding, in relatie tot de kinderen en hun ouders. Dit wil zeggen dat wij ons pedagogisch handelen afstemmen op de behoeften van de doelgroep. Ook wanneer er onvoorziene omstandigheden zich voordoen, is een flexibele houding gewenst.

Ook kinderen met een beperking vinden steeds vaker hun weg naar deze reguliere vormen van kinderopvang. Natuurlijk moeten ook zij hier een plaats vinden. Ons uitgangspunt is: waar mogelijk samen naar de kinderopvang, met extra voorzieningen wanneer dat nodig is.

Onder kinderen met een beperking verstaan wij:

- kinderen met een lichamelijke beperking;
- kinderen met een verstandelijke beperking of ontwikkelingsachterstand;
- kinderen met een gedragsprobleem, hoogbegaafd of hoog sensitief zijn
- kinderen met ouders in een crisissituatie of probleemsituatie;

2. Pedagogisch werkplan

Dit pedagogisch werkplan vormt de praktische invulling van het hiervoor beschreven pedagogische beleid. In dit werkplan wordt duidelijk gemaakt hoe er in de dagelijkse praktijk met de ouders en de aan ons toevertrouwde kinderen wordt omgegaan. Hierbij leggen we de nadruk op de 4 competenties.

Graag starten wij met de motorische ontwikkeling. Wij doen dit omdat Leutje BSO gezien wil worden als een creatieve BSO. Dit maakt ons een bijzondere vorm van kinderopvang.

Motorische ontwikkeling

Hiermee bedoelen wij de motorische vaardigheden van kinderen. Kinderen kunnen steeds meer op motorisch gebied. Ze worden groter en sterker en behendiger. Hierdoor worden zij steeds zelfstandiger en hebben volwassenen minder nodig om in hun behoeften te voorzien.

Op de BSO willen wij kinderen veel mogelijkheden bieden aan activiteiten die de motoriek ondersteunen.

Fijne motoriek

Met fijne motoriek bedoelen wij de bewegingen die wij met onze handen en vingers maken. Op de BSO doen wij activiteiten die de fijne motoriek stimuleren. Allemaal activiteiten waarbij kinderen fijn motorisch bezig zijn en de fijne motoriek kunnen verfijnen.

Grove motoriek

Met grove motoriek bedoelen wij grote bewegingen. Denk hier bij aan balspelen, rennen, dansen, elastieken e.d.

Buiten spelen vinden wij belangrijk omdat buiten de beleveniswereld vele malen groter is. Kinderen kunnen buiten spelenderwijs hun lichaam oefenen en trainen door balspelen, fietsen, klimrekken en andere spelvormen. Zo worden hun spieren sterker en gaan deze goed samenwerken (coördinatie). Hiermee wordt de conditie verbeterd en ook de algehele ontwikkeling van het lichaam (zoals botgroei die gestimuleerd wordt en het hart- en vaatsysteem dat geactiveerd wordt).

Buiten is er veel ruimte om te rennen, fietsen, op onderzoek uit te gaan, te spelen. De zon kan er schijnen, het kan regenen, waaien, sneeuwen.... Het plein is bij uitstek een plaats waar kinderen volop kunnen bewegen. Daarom stimuleren wij de kinderen om buiten te spelen. Hier kunnen zij hun energie kwijt en het is de ideale plek om motorische vaardigheden te oefenen op het klimrek, het voetbalveld, op de fiets etc. Buiten kunnen kinderen hun grenzen verleggen.

Wij hebben geen eigen buitenruimte. Een afgesloten buitenruimte is niet zo belangrijk voor de BSO. Je kan BSO-kinderen goed vertellen waar hij/zij wel en niet mag komen. Een visuele afscheiding is wél belangrijk om grenzen aan te kunnen duiden.

In verband met het overzicht van personeel op de spelende kinderen zijn gedragsafspraken met de kinderen gemaakt.

Creatieve ontwikkeling

Leutje BSO biedt kennis en kunde over techniek, kunst en wetenschap in de vorm van educatieve activiteiten aan. Dit gebeurt op een speelse en toegankelijke wijze.

Vanaf de leeftijd van 6 jaar gaan kinderen experimenteren met materialen. Vooral jongens hebben al snel interesse in hoe iets in elkaar zit, hoe je het uit elkaar haalt, hoe het werkt, zoals een klok of een nietmachine.

Op onze BSO komen wij hierin tegemoet door het aanbieden oude voorwerpen die uit elkaar gehaald mogen worden (bijv. oude televisie of radio), waar kinderen iets nieuws van kunnen maken of weer in elkaar kunnen zetten.

We vinden het belangrijk dat kinderen hun talent kunnen ontwikkelen in creativiteit, techniek en wetenschap.

Techniek, kunst en wetenschap zijn leuk! We vinden het belangrijk om deze kennis en kunde over te dragen aan kinderen. We stimuleren creativiteit, het werken met gereedschappen die men thuis niet heeft en met onbekende materialen. We doen interessante proefjes.

We stimuleren een onderzoekende houding.

Doordat de kinderen veelal zelf bepalen wat zij willen doen bij de BSO, is de verstandelijke en creatieve ontwikkeling automatisch afhankelijk van de interesse van het kind.

Kinderen hebben dus zelf inbreng in hun creatieve ontwikkeling en vaardigheid. Er wordt echter wel gestuurd op voldoende variatie in de tijdsbesteding van een kind.

Kinderinspraak ook wel kinderopparticipatie

Eén maal per maand is er een kindvergadering.

Wij vragen de kinderen om op te geven wat ze volgende maand willen doen. We vragen hoe ze de activiteiten van de vorige maand hebben gevonden.

We willen dat kinderen meedenken over het programma.

Ook andere punten worden besproken tijdens de vergadering o.a. : de inrichting van de binnen ruimte, activiteiten in de vakantie, activiteiten algemeen, beleid op de groep op kinderniveau (regels, indeling van de middag, omgaan met elkaar).

Op de BSO locatie ligt een participatiemap. Hierin kan alles rondom de kinderopparticipatie geregistreerd worden. D.m.v. tabbladen worden de verschillende onderwerpen waarover de kinderen inspraak hebben gescheiden. Deze map kan gebruikt worden door de (oudste) kinderen en de pedagogisch medewerkers. Met name in de opstartfase kan deze map dienen als hulpmiddel. Wanneer de kinderopparticipatie goed verloopt, wordt de map meestal niet meer (zo vaak) gebruikt.

Activiteiten beleid

Wij bieden een voor kinderen uitdagend activiteitenprogramma. Dit betekent dat kinderen ruimte hebben om aan te sluiten bij die aangeboden activiteiten die hen aanspreken en aansluiten bij hun behoeften en mogelijkheden. In de groep vindt in ieder geval gezamenlijk het eten en drinken plaats en is er gelegenheid om met elkaar over de eigen ervaringen van de dag met de eigen vaste pedagogisch medewerkers te spreken.

De volgende activiteiten zijn mogelijk:

- * Binnen of buiten spelen met allerlei speelgoed, die kinderen zelf uit de kast kunnen pakken..
- * Allerlei groepsspelletjes. In de vorm van spelmateriaal voor binnen en buiten.
- * Creatieve activiteiten; Thema's: Elektronica, Informatica, Chemie, Werkplaats en Media.
- * Kookactiviteiten; onder begeleiding maken kinderen een eigen gerecht, waarbij ook de inkopen doen en het tafeldekken en opruimen erbij horen.
- * Sport&Spel; zowel op het plein voor Leutje BSO als op het veld van Leutje Laiverds, Trefpunt
- * De kinderen gaan (met goedkeuring van de ouders) mee met georganiseerde uitstapjes. Dit kan bijvoorbeeld zijn de kinderboerderij beijum of stadspark, musea, het zwembad, schaatsbaan, theater of bioscoop.

2.1 Groepssamenstelling

Op Leutje BSO werken wij met kinderen van 4 t/m 12 jaar. (totdat kinderen naar het voortgezet onderwijs gaan)

Wij hebben om verschillende redenen voor deze leeftijdsgroep gekozen:

- *vanaf 4 jaar speelt het kind meer in groepen en proberen zich los te maken van hun kleinere broertjes of zusjes. . Contacten worden steeds meer vast. Het ontwikkelen van sociale vaardigheden is nu erg belangrijk

- *Kinderen hebben behoefte aan uitdaging en door het aanbieden van verschillende activiteiten denken wij in deze behoefte te voorzien.

Vaste gezichten

Een groep op Leutje BSO heeft twee a drie vaste leid(st)ers waardoor de kinderen zich kunnen hechten aan vaste gezichten. Vanuit dit oogpunt werken we ook met vaste invalkrachten.

De stamgroep.

De kinderen zijn ingedeeld in een stamgroep met een eigen pedagogische medewerkers. Dat wil zeggen, dat er een vaste groep is wat de samenstelling van de groep betreft. Zo'n groep vormt een geheel op bepaalde momenten van een dag(deel), zoals bijvoorbeeld bij het drinken en eten. Alle stamgroepen hebben een eigen kleur. De stamgroep is herkenbaar door diverse aanduidingen in deze

kleur, dit begint al bij de binnenkomst zodat de kinderen weten, wat hun stamgroep is. Het dagelijkse

programma in de stamgroep biedt kinderen een aantal vaste elementen. De vaste pedagogische medewerkers volgen het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen van hun stamgroep.

Subgroep

De indeling in een stamgroep betekent niet dat kinderen alleen in hun eigen groep spelen. Dit beperkt de kinderen te veel in hun drang tot ontdekken. Naast de stamgroep, wordt de groep op bepaalde momenten van de dag ingedeeld in subgroepen, zodat de pedagogisch medewerkers bepaalde activiteiten of projecten kunnen uitvoeren. Ook geeft het de kinderen de ruimte, te spelen in zelf gekozen groep. Kinderen met gemeenschappelijke spelinteresses, spelen graag met elkaar.

Clusteren

Tijdens de vakantie, margedagen en bij noodsituaties(ziekte of iets dergelijks) kan de bso aansluiten op locatie leutje laiverds en zullen ze zich gaan voegen naar het dagschema van de kleintjes voor zover dat nodig is. (mits groepsgrootte dit toe laat). BSO kinderen krijgen hier wel activiteiten aangeboden die aansluiten op de leeftijden en interesses van het kind.

Incidenteel opvang

Soms komt het voor dat een ouder op een andere dag dan eigen dagen ineens moet werken of plotseling een andere afspraak heeft waardoor het kind extra opvang nodig heeft.

Mocht de ouder dit al van te voren weten dan kunnen de uren doorgegeven worden via de mail en kan het kind ingeroosterd worden op de gewenste dag (als er uiteraard ruimte is op eigen groep)

Als de ouder dit pas later weet kan zij de uren rechtstreeks doorgeven bij de locatie waar het kind opvang geniet. De medewerker zal dan kijken of er op dat moment plek is voor het kind. De extra uren worden de maand erop gefactureerd.

2.2 Nieuwe kinderen

Kinderen van buitenaf

Nieuwe kinderen worden spelenderwijs wegwijs gemaakt in de buitenschoolse opvang. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat kinderen kennis maken met andere kinderen en met de mogelijkheden van de buitenschoolse opvang. Voordat een kind daadwerkelijk wordt opgevangen, worden het kind en de ouders uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek en een wenafspraak. Een wenafspraak houdt in dat een kind voor de plaatsingsdatum een middag komt spelen. Hierbij zal het kind tijdens het tafelmoment door de begeleiders worden voorgesteld aan de andere kinderen, waarop de andere kinderen zich gaan voorstellen aan het nieuwe kind op de groep. Vervolgens wordt het kind gekoppeld aan een ander kind dat het al kent of iemand die goed in staat is om nieuwe kinderen wegwijs te maken. De rest van de middag zal het kind het zelfde programma volgen als de andere kinderen.

Kinderen van dagopvang naar bso

Indien het kind de overstap maakt van kdv naar bso dan zal er naast het eindgesprek op de dagopvang ook een intakegesprek plaatsvinden op de bso. Dit gesprek zal worden gedaan door de nieuwe mentor, zodat ouders direct weten bij wie ze terecht kunnen. Voorgaand heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de KDV mentor en nieuwe BSO mentor over het desbetreffende kind. Hierbij zal belangrijke informatie worden doorgegeven aan de nieuwe mentor. (alleen indien de ouders hiervoor schriftelijk toestemming hebben gegeven).

Kinderen van De Ruimte naar de Druppel

Indien het kind de overstap maakt van de Ruimte(4-7 jarigen) groep naar de Druppel groep(7+ kinderen), dan zal dit worden medegedeeld in een persoonlijke overdracht met de ouder. Een week voor het kind jarig wordt, zal de mentor de ouder op de locatie of telefonisch benaderen omtrent deze overgang. Het kind zal dan op het moment dat het zeven jaar is geworden op de grote groep gaan wennen in overleg met de ouders. Als het kind die dag uit school is gehaald zal het bij binnenkomst zijn spullen wegleggen, gaan handen wassen en direct aansluiten bij het tafelmoment van de Druppel. Hierbij zal het kind tijdens het tafelmoment door de begeleiders worden voorgesteld aan de andere kinderen, waarop de andere kinderen zich gaan voorstellen aan het nieuwe kindje op de groep. Vervolgens wordt het kind gekoppeld aan een ander kind dat het al kent of iemand die goed in staat is om nieuwe kinderen wegwijs te maken. De rest van de middag zal het kind het zelfde programma volgen als de andere kinderen.

2.3 Dagritme

Dagritme BSO, Korte middag;

14:00 – 14:45	Kinderen komen uit school of worden uit school gehaald
15:30 – 1600	tafelmoment crackers/ fruit met een beker thee *
16.00 – 17.30	Gerichte keuze activiteit of vrij spelen
17.30 – 18.00	Opruimen/ vrijspelen

Dagritme BSO, Lange middag

12.30	Kinderen komen uit school of worden uit school gehaald
12.30 – 13.00	tafelmoment Broodmaaltijd *
13.00 – 15.00	Gerichte keuze activiteit of vrij spelen
15.30 – 16:00	tafelmoment crackers/fruit met een beker thee *
16:00 – 17:30	Gerichte keuze activiteit of vrij spelen
17.30 – 18.00	Opruimen vrijspelen

Tijdens tafelmomenten vinden wij het niet prettig als er kinderen gebracht of gehaald worden. Wij vragen ouders hier rekening mee te houden.

**in het gezondheidsbeleid vind u informatie over voeding dat word geboden binnen kindercentrum leutje laiverds.(het gezondheidsbeleid vind u vanaf pagina 44)*

Dagritme BSO, vakantieopvang

Tijdens de vakanties en margedagen worden er allerlei leuke activiteiten georganiseerd door de BSO. Dit kan volgens een thema zijn, of gewoon losse activiteiten door elkaar. Als de vakantieopvang in uw contract zit wordt u van te voren gevraagd om een lijst in te vullen welke dagen u kind wel of niet komt. Zo kan er een personeelsplanning en een activiteitenplanning gemaakt worden voor de BSO kinderen.

De vakantieopvang word zoveel mogelijk op locatie leutje BSO verzorgt maar ivm groepsgrootte en inzet pedagogisch medewerkers (vakantie pedagogisch medewerkers) kan het voorkomen dat de opvang bij locatie leutje laiverds plaats vind.

Dagritme VSO, ochtend;voorschoolse opvang vind plaats op leutje laiverds

07.00 – 07.30	Kinderen worden gebracht en krijgen indien gewenst een ontbijt.*
07.30 – 08.10	De kinderen kunnen vrij spelen en waar nodig opruimen
08.10 – 08,30	De kinderen worden naar school gebracht, afhankelijk van de aanvangstijden.

**in het gezondheidsbeleid vind u informatie over voeding dat word geboden binnen kindercentrum leutje laiverds.(het gezondheidsbeleid vind u vanaf pagina 44)*

2.4 Mentor

Elk kind heeft een eigen mentor binnen Leutje Laiverds. Op het moment dat de ouders zich aangemeld hebben bij de houder van het bedrijf wordt de desbetreffende opvanglocatie waar het kind zijn opvang gaat genieten ingelicht. Hier zullen de begeleiders onderling overleggen wie de mentor van het kind wordt. Hier wordt gekeken naar wie het kind het vaakst en het langst zal zien en wie men het meest geschikt acht. Vervolgens zal deze mentor de ouder opbellen voor het maken van een kennismakingsgesprek. De mentor werkt dus op de groep waar het kind is geplaatst. De functies van de mentor zijn:

- Hij/Zij volgt de ontwikkeling van het kind(zie kopje structureel volgen)
- Is het eerste aanspreekpunt voor ouders en kind.
- De mentor zorgt ervoor dat andere medewerkers op de hoogte zijn van afspraken die zij met de ouder maakt zoals bijvoorbeeld over slaapgewoontes en wat uw kind wel/niet mag.

De mentor kan altijd aangesproken worden als hij/zij aanwezig is of er kan een afspraak gemaakt worden voor overleg. Omdat we het belangrijk vinden dat er een goede band ontstaat tussen de mentor, de ouder en het kind, zullen we wisseling van mentor tot een minimum proberen te beperken.

Elk jaar omstreeks april zal u op de locatie worden benaderd door de mentor van uw kind voor een oudergesprek. Hierbij heeft u zelf de keuze of u hier behoefte aan heeft of niet. De mentor van uw kind doet elk jaar voor hij dit gesprek in gaat een observatie van hem of haar. In het oudergesprek zullen de resultaten van deze observatie worden besproken en hoe het verder met uw kind bij ons gaat.

De mentor is ook degene die het kind bij een wendag rondleid en begeleid in de BSO. Zodra het kind uit school is gehaald door een willekeurige medewerker van de BSO en voet zet op de locatie, zal de mentor zich gaan voorstellen aan het nieuwe kindje. Hij neemt dan ook de begeleiding direct over van degene die hem uit school heeft gehaald.

2.5 Kindvolgsysteem bso

Voor de bso is er wettelijk nog geen volgsysteem vastgelegd. Wel is sprake van een verplichting tot het aanbieden van een jaarlijks gesprek tussen mentor en ouder(s). Hierdoor zal er jaarlijks rond april een poster komen hangen bij de deur van de bso waarop ouders kunnen aangeven:

- Of zij wel of niet een gesprekje willen met de mentor.
- Wat hun voorkeursdatum is indien ze een gesprekje willen.

Deze gesprekken vinden plaats op de tijden dat het kind wordt opgehaald, tenzij er in onderling overleg iets anders wordt besloten. Tevens zullen de ouders mondeling door de pm-ers op locatie worden gewezen op de poster. Indien de ouder(s) die maand niet langs zijn gekomen op locatie zullen zij worden gebeld door desbetreffende mentor.

Vervolgens zullen de gesprekken worden ingepland en zullen de ouders hierover mondeling worden geïnformeerd door de mentor.

2.6 Bijzonderheden in de ontwikkeling van de kinderen

Indien er bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind worden geconstateerd door pedagogisch medewerkers zullen zij deze feitelijk beschrijven in een verslagje en dit bespreken met de mentor(indien zij niet zelf de mentor zijn) van het kind. In het geval de informatie van een andere pm-er komt zal de mentor deze informatie nader bekijken en kijken of diegene dit ook constateert bij het kind. De mentor voegt vervolgens het verslag van de pm-er samen met zijn eigen verslag.

Vervolgens zal de mentor actie ondernemen indien zij dit nodig acht. Dit gebeurt door:

- Verslag door te sturen naar de pedagogisch beleidsmedewerker over de bijzonderheden.
- Gesprekje aanvragen en inplannen bij de pedagogisch beleidsmedewerker om de bijzonderheden te bespreken aan de hand van het verslag.
- Ouder benaderen voor toestemming om extra te observeren bijzonderheden en eventuele extra informatie verkrijgen.
- Vervolgens terugkoppelen naar beleidsmedewerker wat er bij laatste observatie ontdekt is.
- Vraagt een gesprekje met desbetreffende ouder aan om de bijzonderheden te bespreken indien dit nodig is.

2.7 Aard en organisatie van activiteiten buiten de stamgroep(ruimte);

Spelen op een andere groep

De kinderen mogen na het eten zelf kiezen waar ze binnen gaan spelen. Dit kan op de eigen groep zijn, maar mag ook bijvoorbeeld in de andere groepsruimte. De kinderen zijn wel verplicht om te vragen aan de begeleiders of ze naar de andere groep mogen, omdat er soms groepsactiviteiten op zo'n groep plaatsvinden. Hierbij kan je denken aan een groot spel of een knutselactiviteit op zo'n groep. Doordat de begeleiders in die groep vooral op de activiteit moeten letten kan het zijn dat een kind van de andere groep alleen kan aanschuiven indien er een medewerker extra op die groep komt. Dit wordt dan in onderling overleg tussen de begeleiders afgestemd.

Buitenspelen

Elke dag mogen de kinderen buitenspelen. Hiervoor wordt onderling overlegd tussen de begeleiders wie er mee naar buiten gaat om toezicht te houden. Er wordt hier rekening gehouden met de kindratio, zodat de begeleider nooit te veel kinderen buiten heeft. Indien een kind schriftelijke toestemming heeft van zijn ouder om zelfstandig buiten te mogen spelen, dan zal er geen begeleider meegaan. In plaats hiervan zal een van de begeleiders de opdracht op zich nemen om elke vijf á tien minuten een blik naar buiten te werpen door het raam om te kijken hoe het er buiten aan toegaat. Ook dit wordt onderling overlegd.

Tuintjes*

Elke dinsdagmiddag wordt er op pad gegaan naar de kindertuintjes aan de andere kant van het fietspad (Tegenover locatie KDV). Hiervoor wordt de bakfiets gebruikt. Bij de tuintjes zullen de kinderen onder begeleiding van de BSO-medewerkers de tuin gaan verzorgen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van tuingerei en waterkannen van de tuintjes zelf, die gericht zijn op de kinderen. In de zomer mogen ze bij de tuintjes tevens samen met een BSO-medewerker bloemen knippen en mee naar huis nemen. Hier zullen de kinderen in groepjes van vier samen met een medewerker bloemetjes gaan knippen. Dit ter bevordering van de oog-hand coördinatie en de fijne motoriek.

**in het gezondheidsbeleid vind u informatie over natuureducatie binnen kindercentrum leutje laiverds. (het gezondheidsbeleid vind u vanaf pagina 44)*

Sportinstuif*

Elke woensdagmiddag hebben de kinderen de keuze om naar de sportinstuif in de sporthal aan de andere kant van dit flatgebouw te gaan. Indien kinderen hiervoor kiezen, dan gaan zij samen met een begeleider en eventueel een stagiaire lopend met een hesje of shirt van de BSO er heen. Met de shirts/hesjes zijn ze herkenbaar voor de begeleider. De kinderen spelen vervolgens verschillende spellen in de sporthal onder de begeleiding van enkele sportdocenten en stagiaires van hen. Hierbij loopt de begeleider tussen de kinderen door en houdt in de gaten hoe het met hen gaat en dat iedereen er nog is.

**in het gezondheidsbeleid vind u informatie over beweegbeleid binnen kindercentrum leutje laiverds. (het gezondheidsbeleid vind u vanaf pagina 44)*

Andere uitjes

Soms komt het voor dat de kinderen een ander uitje krijgen aangeboden. Dit kan zijn bij margedagen en vakanties. Hierbij worden de ouders van te voren ingelicht. Dit wordt aan de ouders verteld via een mondelinge overdracht op de locatie of door een telefonisch gesprek. Hierbij zal worden verteld:

- Waar ze heen gaan.
- Hoe ze heen gaan.
- Wat de vertrek- en terugkomsttijd zijn.
- Welk nummer ze kunnen bellen voor meer informatie en/of noodgevallen op de desbetreffende dag.

Hierbij zullen de kinderen hesjes of shirts van leutje BSO aan hebben, zodat ze herkenbaar zijn.

3. Sociale competenties

De hele dag doen zich situaties voor op de groep, bij het buiten spelen of tijdens een moment tussen leidster en kind waarin kinderen uitgedaagd worden tot het ontwikkelen van hun sociale competenties: samenwerken, samen spelen en samen delen. Maar ook anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, je in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren en het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. De leidster heeft ook hierin een belangrijke rol als het aangaat de kinderen te helpen deze competenties eigen te maken. Ze moet bewust zijn van haar eigen rol en deze in zetten als voorbeeldfunctie en het sociale gedrag van het kind stimuleren.

Voorop staat dat een kind zich veilig en op zijn gemak moet voelen in het kindercentrum. Door aandacht, liefde en warmte van de leidsters, duidelijkheid en een gelijkgestemde aanpak van de leidsters en respect voor zichzelf en anderen (samen delen, samen spelen) hopen wij dit te bewerkstelligen. Hierdoor zal het zelfvertrouwen vergroten, leren we ze elkaar te helpen en naar elkaar te luisteren. Ze leren hoe ze moeten opruimen en zuinig te zijn op je spullen. Als laatste maar niet minder belangrijk leren ze bepaalde grenzen en regels ontdekken.
Kinderen leren te communiceren met elkaar.

3.1 Regels

Een kind draait op een kindercentrum mee en is niet alleen zoals in een thuissituatie. Dat maakt dat er ook andere regels gelden dan thuis. Het is van belang dat de regels op het kindercentrum duidelijk een eenduidig zijn. Het kind leert zo zijn mogelijkheden en beperkingen (wat mag ik wel en wat niet?) te ontdekken en de regels zullen een houvast vormen voor het kind.

Wij beoordelen wanneer een situatie te gevaarlijk of te angstig wordt voor een kind, die verantwoordelijkheid kan een kind niet nemen. Kinderen worden er door ons op aangesproken als zij de regels overtreden, wij benoemen het gedrag, leggen de regels nog een keer uit en bieden een alternatief aan. Mocht dit na enkele keren niet baten dan kan het nodig zijn het kind even uit de situatie te halen en b.v even apart aan een tafel te zetten.

Er zijn een paar basisregels die op de groep gelden:

- *We zorgen goed voor elkaar; we doen elkaar geen pijn
- *We zorgen goed voor het speelgoed, meubilair etc
- *We doen geen gevaarlijke dingen, wel uitdagende dingen

We bekijken bij ieder kind welke vaardigheden het aan kan. Ieder kind ontwikkelt zich in een eigen tempo. We helpen de kinderen in de eerste instantie met woorden en/of voorstellen. Pas wanneer dat niet lukt helpen we door het samen te doen.

4. Persoonlijke competenties

Binnen Leutje Laiverds is er voor kinderen alle ruimte tot het ontwikkelen van persoonlijke competenties (zelfvertrouwen, zelfstandigheid, flexibiliteit, veerkracht en creativiteit). Leidsters zijn de hele dag door bezig om ze te onderkennen, te waarderen en een kind hiermee te helpen (stimuleren). Hetzij dat ze van een afstandje toekijken, hetzij door een actieve rol tijdens deze processen te vervullen.

Wij hebben ervoor gekozen de persoonlijke competenties onder te verdelen in de emotionele ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling en de motorische ontwikkeling. Daarnaast proberen wij veel aandacht te schenken aan de creatieve ontwikkeling van de kinderen.

4.1 Emotionele ontwikkeling

We nemen de verschillende emoties van kinderen serieus zoals pijn, verdriet, angst, boosheid maar ook tevredenheid en plezier. We doen dat onder meer door deze gevoelens onder woorden te brengen.

Om agressie te voorkomen geven we alternatieven aan kinderen. Je hoeft niet meteen te slaan als je iets niet leuk vindt, maar je kunt ook tegen het andere kind zeggen dat je iets niet leuk vindt. Spanningen van kinderen komen vaak naar buiten door agressief spelgedrag. Ze spelen dan dat ze politie zijn of wilde dieren. Agressief spel buigen we alleen om als andere kinderen zich erdoor bedreigd voelen. We leren de kinderen omgaan met agressie door de gevoelens van de kinderen te benoemen of te vertellen wat er gebeurt. We stoppen agressief spel als de kinderen er zelf niet meer uitkomen.

Schelden en geweld

Zeker als kinderen net naar school gaan gebeurt er veel rond dit onderwerp met kinderen. Ze experimenteren veel met woorden en verkennen hun grenzen bij de pedagogisch medewerkers. We hanteren hier de stelling dat we niet willen dat kinderen schelden in de groep. Dit zal door de pedagogisch medewerker niet geaccepteerd worden en aan de kinderen worden verteld. Ook geweld is iets wat wij niet tolereren op de BSO. Zowel bij de jongere kinderen als de oudere kinderen wordt erop gewezen dat dit niet binnen de BSO past en leggen we uit dat dit geen leuke spelletjes zijn.

Ongewenst gedrag van kinderen

Ongewenst gedrag van kinderen wordt binnen Leutje BSO zoveel mogelijk aangepakt en gecorrigeerd. Hierbij dient niet alleen gedacht te worden aan fysiek geweld maar ook bijvoorbeeld aan ongewenst taalgebruik of ongewenst non-verbaal gedrag.

Op het moment dat het corrigeren van het gedrag van een kind buiten de macht van de groepsleiding dreigt te vallen, wordt een beroep gedaan op het Protocol "Opvallend gedrag". Na overleg met de ouder(s)/verzorger(s) kan het zijn dat, in het belang van de andere kinderen en het personeel, besloten moet worden om over te gaan tot (tijdelijke) schorsing van een kind.

Seksuele ontwikkeling

Al vroeg gaan kinderen hun eigen lichaam ontdekken en zien verschillen om zich heen. Ook op de opvang krijgen we met dit soort zaken te maken. Onze visie is dat we het onderwerp niet mijden of geheimzinnig maken. De begrippen die wij in onze BSO hanteren zijn piemel en plasser. We proberen er met de bso kinderen op een zo normale manier mee om te gaan. Wel is er een grens in wat we toestaan. Er kan best wel eens een grapje overgemaakt worden, maar "vieze" woorden en/

of gebaren staan we niet toe.

Of een vorm van seksueel gedrag „toelaatbaar“ is, wordt bepaald door de situatie en wat zich voor doet. Er zijn echter wel een paar heldere uitgangspunten. In het algemeen geldt dat het gedrag waarbij kinderen zich prettig voelen of dat goed is voor hun ontwikkeling niet wordt afgeleerd. We vertellen wel duidelijk aan de kinderen wat de grenzen daarvan zijn.

Daarvoor zijn vrij algemene regels en grenzen gesteld:

- *Een zeer belangrijke grens is bijvoorbeeld dat we kinderen leren dat ze nóóit dwang uitoefenen op de ander.
- *Kinderen mogen geen dingen doen die gevaarlijk zijn of pijn doen, zoals bijvoorbeeld voorwerpen in de vagina inbrengen of touwtjes om de penis binden.
- *We kijken daarnaast altijd naar de leeftijd van het kind en zijn of haar ontwikkelingsfase. Daarmee kunnen we vaststellen waaraan een kind toe is en of het gedrag binnen de fase past.
- *Kinderen moeten vrij kunnen bewegen.
- * Alles is bespreekbaar op niveau van het kind.

4.1.2 Zelfredzaamheid

Wij willen kinderen helpen met groot worden. Dat betekent onder andere dat we de zelfredzaamheid stimuleren. Zo spreken wij de kinderen aan op wat zij zelf kunnen en we betrekken hen steeds weer bij de dagelijkse gebeurtenissen met de bedoeling dat ze hierdoor meer vat krijgen op de wereld om hen heen.

Wij stimuleren de zelfredzaamheid van de kinderen door:

- *Het voor te doen en daarna te stimuleren om het zelf ook te proberen.
- * De kinderen de ruimte te geven het zelf te proberen of oplossingen te zoeken.
- * Mee te denken met het zoeken naar een goede oplossing. Dit doen we door vragen te stellen aan de kinderen, actief te luisteren, terug te vragen en te benoemen.
- * De communicatie tussen de kinderen op gang te brengen om ze zo zelf te leren tot samenspel te komen of om een conflict op te lossen.
- * De kinderen te laten zien hoe je kunt spelen, we passen de handelingen aan op het niveau van het kind .

Ieder kind ontwikkelt zijn verstandelijke en lichamelijke mogelijkheden in zijn of haar eigen tempo. Nooit is de handigheid van het ene kind een maatstaaf voor het andere kind. 'Sneller' is niet 'beter'. Het belangrijkste is het plezier van het kind als het iets nieuws kan. We spreken kinderen aan op hun mogelijkheden. Met de dingen die van een kind gevraagd worden, laat de leidster merken dat ze vertrouwen heeft in de mogelijkheden van het kind. Loopt het goed af, dan geeft dit het kind een plezierig en tevreden gevoel. Een gevoel van "Dat kan ik!"

We waarschuwen kinderen niet te snel dat iets gevaarlijk is. Je geeft ze dan eigenlijk de boodschap: "Dat kan jij niet". Voor het zelfvertrouwen is dat niet bevorderlijk.

Als we merken dat een kind iets niet doet waarvan wij weten dat het dit al wel kan, geven wij het kind een zetje om het te doen. Het geeft op dat moment bij het kind een onaangenaam gevoel, omdat het iets moet doen waar het geen zin in heeft. Maar we weten dat de uiteindelijke beheersing van de vaardigheid het kind veel plezier geeft. Het stimuleert ook de zelfredzaamheid en de zelfstandigheid van het kind.

4.2 Cognitieve ontwikkeling

Bij cognitieve ontwikkeling denken wij in eerste instantie aan begrip van taal (gesproken taal en later geschreven taal). Jezelf duidelijk kunnen maken, je kunnen verwoorden en begrijpen wat een ander bedoelt. Doordat het kind naar school gaat, door de communicatie van kinderen onderling en de communicatie met de Pedagogisch Medewerker, wordt de taalschat van de kinderen enorm uitgebreid. De Pedagogisch Medewerker besteedt hierbij wel aandacht aan het zoveel mogelijk weren van ongepast en onacceptabel taalgebruik van de kinderen. Bij de kinderen wordt de taalontwikkeling gestimuleerd door met de kinderen te praten, voor te lezen en door dingen uit te leggen. Wij spreken alleen Nederlands met elkaar en onder elkaar.

Kinderen worden altijd bij de naam genoemd. Ze worden altijd 'positief' benaderd en er is ruimte voor ieder kind om zijn eigen ervaringen/ verhaal te vertellen.

Om te zorgen voor een kwalitatief goede interactie zal de Pedagogisch Medewerker afstemmen op de kinderen. Zij gebruikt woorden die de kinderen begrijpen en spreekt ook over zaken die de kinderen interessant vinden. Wij vinden het ook erg belangrijk dat zij goed naar de kinderen luistert, zij kunnen hun verhaal bij hen kwijt en zij weet wat er in de kinderen omgaat. De Pedagogisch Medewerker heeft gesprekken met de kinderen en stimuleert ook de kinderen om met elkaar te praten. Deze gesprekken hebben de vorm van een dialoog. Door het stellen van open vragen worden de kinderen gestimuleerd verder na te denken. Zij reageert op vragen van de kinderen. Ook vertelt zij zelf dingen aan de kinderen. Praten en uitleggen is goed voor de (taal)ontwikkeling van kinderen. Dit helpt kinderen om de wereld om zich heen beter te begrijpen, om zich beter te kunnen verwoorden, om sociaal te groeien en om nieuwe kennis en inzichten te verkrijgen. Kinderen leren verwoorden wat zij voelen en leren hun ideeën aan anderen te vertellen.

Stimuleren van de cognitieve ontwikkeling

Cognitieve ontwikkeling komt vanuit het kind zelf en vanuit de omgeving (de mensen waarvan het kind leert). Uit onderzoek is gebleken dat mensen zogenaamde gevoelige periodes kennen, waarin ze vanuit een innerlijke behoefte dingen makkelijk zullen leren. Zo leren kinderen bijvoorbeeld het beste praten voor hun vijfde jaar. Ook hebben kinderen persoonlijke gevoelige periodes, waarin zij vanuit een persoonlijke behoefte interesse tonen voor iets nieuws. De Pedagogisch Medewerker speelt hierop in. Wanneer een kind bijvoorbeeld veel interesse toont voor cijfers, zal het kind deze in zo'n periode snel en makkelijk leren. De Pedagogisch Medewerker kan bij deze behoefte van het kind aansluiten door spelletjes met cijfers te doen, puzzels met cijfers te geven, boekjes over tellen en cijfers met het kind te lezen.

Op de BSO leren de kinderen geen 'lesjes' zoals op school. Immers, het uitgangspunt van de BSO is vrijetijd. Echter op de BSO doen zich veel verschillende veel situaties voor waarin kinderen zich cognitief ontwikkelen

Specifiek speelgoed voor de cognitieve ontwikkeling is bouw- en constructiemateriaal, puzzels, lotto en taal- en denkspelen. Speelgoed dat de cognitieve ontwikkeling stimuleert, stimuleert vaak ook de andere ontwikkelingsgebieden. Zo geeft het knutselen of spelen met allerlei soorten materialen zoals watten, zand, lijm, klei de kinderen cognitieve informatie, maar is het tevens ook goed voor de zintuiglijke ontwikkeling.

5. Overdracht van normen en waarden

Binnen Leutje Laiverds hebben we te maken met kinderen die vanuit diverse achtergronden Leutje Laiverds bezoeken. De kinderen komen uit verschillend samengestelde gezinnen en culturen. Bij het ene kind mag thuis wel iets, wat bij een ander kind thuis absoluut uit den boze is. Deze kinderen zitten samen op een groep. Wat wij als leidsters dan ook heel belangrijk vinden is dat de kinderen kennismaken met deze verschillende achtergronden en culturen. De kinderen ervaren zo dat er verschillende manieren van met elkaar omgaan bestaan, en dat bijvoorbeeld thuis bij een vriendje geen papa (meer) is. Wij willen de kinderen er dan ook op wijzen dat niet één manier de beste is, maar dat er evenveel manieren als mensen zijn en dat die allemaal kunnen deugen. Kortom dat het kind (andere) normen en waarden leert.

Om kinderen normen en waarden mee te geven die in onze samenleving belangrijk worden gevonden, is het erg belangrijk dat de leidsters het goede voorbeeld geven. Naast dat gelet wordt op de tafelmanieren of omgangsvormen staat voorop het kind en collega's te behandelen zoals jezelf het liefste behandeld zou worden.

Om kinderen van Leutje Laiverds de gelegenheid te geven kennis te maken met gebeurtenissen in het 'echte leven' en de bijbehorende normen en waarden, gaan wij er regelmatig op uit met de kinderen. Zo worden er uitstapjes gemaakt naar de bibliotheek, de kinderboerderij, de supermarkt en b.v. het verzorgingshuis.

Cultuurverschillen binnen Leutje Laiverds

Binnen Leutje Laiverds hebben we te maken met kinderen, hun ouders en leidsters die ieder hun eigen cultuur/achtergrond meebrengen. Er zijn dus verschillen in geloof en sociale klasse. Maar ook verschillen in bijvoorbeeld de samenstelling van de gezinnen. Wij vinden het belangrijk dat iedereen het gevoel krijgt dat hij er mag zijn. Elkaar respecteren is dan ook een van de waarden waar we veel waarde aan hechten. We waken er actief voor, dat er geen vooroordelen ontstaan bij de kinderen, juist omdat kinderen van nature open staan voor nieuwe dingen.

Alle kinderen zijn welkom. Als levensovertuigingen / religies heel concreet naar voren komen in bijvoorbeeld een doop- of het Suikerfeest, zullen we het feest een plaats geven in de groep. Aan de andere kinderen leggen we uit wat de betekenis van het gebruik is, we betrekken hen op die manier bij het feest van een groepsgenootje en laten hun zo kennis maken met een andere cultuur, en dus ook met andere waarden en normen. Wij benaderen de multiculturele samenleving op een positieve en open manier.

Wij proberen steeds te reageren op de kinderen en op elkaar, zodra we merken dat in een spel of gesprek vooroordelen naar voren komen. We letten er op dat we op geen enkele wijze negatieve meningen laten horen over bepaalde groepen in onze samenleving. Wel zijn we actief in het praten over verschillende groeperingen, met de bedoeling dat kinderen meer weten en daardoor minder snel geneigd zijn iets 'gek' en daarmee 'minderwaardig' te vinden.

Visie en uitgangspunten integratiebeleid

Onze kindercentrum hanteert de anti-discriminatiecode. Dat betekent dat wij in principe toegankelijk zijn voor alle kinderen, ongeacht huidskleur, afkomst, land van geboorte, levensovertuiging, sekse, aanleg of beperking. Het kindercentrum stelt zich niettemin nadrukkelijk open voor kinderen met een beperking of ontwikkelingsachterstand. In zijn algemeenheid zijn alle kinderen met een beperking, die thuis door de ouder(s) verzorgd (kunnen) worden, plaatsbaar.

Plaatsing van kinderen met een handicap past om de volgende redenen binnen ons beleid:

Bekijk voor het verwoorden van een visie onderstaande uitspraken:

Redenen om extra aandacht aan integratie te besteden kunnen zijn:

- *in ons kindercentrum staat het kind-zijn voorop en niet de handicap;
- *het leren omgaan met kinderen met een handicap is nu nog gemakkelijk omdat kinderen geen waardeoordeel hebben ten aanzien van elkaar;
- *wij vinden het belangrijk dat kinderen met een handicap kunnen spelen met leeftijdgenoten en zich tussen hen leren handhaven;
- *het kind met een handicap kan zich vaak aan de andere kinderen optrekken;
- *andere kinderen ervaren al vroeg dat er verschillen zijn tussen mensen en leren daarmee rekening te houden;
- *ouders van kinderen met een handicap komen gemakkelijker in aanraking met ouders van de andere kinderen;
- *kinderen met een handicap krijgen opvang in de eigen buurt, samen met buurtkinderen. Deze kinderen worden op straat vaker herkend. Zij krijgen daardoor ook op langere termijn een eigen plekje in de buurtgemeenschap.

Het kan gaan om kinderen met een verstandelijke of lichamelijke (motorische, zintuiglijke of organische) handicap of een ontwikkelingsachterstand, maar ook om kinderen met (lichte) gedragsproblemen.

Er wordt voor elk kind afzonderlijk bekeken of het kindercentrum geschikte opvang kan bieden. Het bieden van reguliere opvang aan deze kinderen vormt de basis. Leidsters bieden in principe geen extra stimulering of specifieke therapie. Voor het kind is wel tijdelijk extra aandacht mogelijk. Dit valt onder de 'normale opvang', waar ieder kind recht op heeft.!

6. BKR

Buitenschoolse opvang

Per 1 juli 2024 is aantal beroepskrachten binnen het kindercentrum gebaseerd op het totaal aantal kinderen binnen het kindercentrum en niet op het totaal aantal kinderen binnen de basisgroep. Er is zo geen aanleiding meer om te schuiven met kinderen tussen basisgroepen wanneer deze groepen niet naar rato zijn gevuld. Een kind zal daarom altijd op zijn of haar basisgroep van die dag starten.

Binnen de BSO gelden de volgende regels omtrent het opvangen van de verschillende leeftijden per pm-er:

- 4-7 jaar, mag één pedagogisch medewerker maximaal 11 kinderen opvangen en twee pedagogisch medewerkers 22 kinderen binnen het gebouw.
- Voor de 4-12 jarigen mag één pedagogisch medewerker 12 kinderen opvangen en twee pedagogisch medewerkers 24.
- Bij een groep kinderen van boven de 7 jaar, mag een pedagogisch medewerker 14 kinderen tegelijk opvangen. De maximale groepsgrootte voor deze kinderen mag 30 kinderen bedragen. Hier moeten dan wel drie pedagogisch medewerkers op staan.

Afwijken van de kindratio

Bij leutje BSO wordt er niet afgeweken van de kindratio. Hierdoor houdt Leutje BSO zich ten allen tijde aan de richtlijnen die hierboven worden beschreven. Er worden dus geen minder beroepskrachten ingezet dan vereist. Hierdoor zorgen we voor rust, stabiliteit en voldoende pedagogische kwaliteit op de werkvloer.

7. Personeel

Werken met professionele gediplomeerde mensen is een pré.

De groepsleiders beschikken over een voor de werkzaamheden passende beroepskwalificatie overeenkomstig de collectieve arbeidsovereenkomst kinderopvang.

Voor groepsleider is minimaal SPW3 van toepassing of gelijkwaardige niveau in de kinderopvang en voor Groepshulp zou het mooi zijn als hij/zij in het bezit is van welzijn niveau 2 met enige ervaring in de kinderopvang.

Onze medewerkers zijn professionele groepsleid(st)ers, BHVen EHBO gecertificeerd, die zich verdiepen in de ontwikkeling van het kind en altijd streven naar vooruitgang. Ze volgen en begeleiden de kinderen tijdens hun ontwikkeling en worden daarin ondersteund door een teamleider.

Stagiaires zijn welkom als zij de opleiding MBO zorg hulp, welzijn of SPW niveau 3 of 4 volgen. BOL- SAW stagiaires zijn altijd boventallig, leren het vak of aspecten van het vak Pedagogisch medewerker, lopen mee op de groep en verrichten groepswerkzaamheden.

BOL-SAW-stagiaires nemen we aan met een minimum van vijf maanden en minimaal 16 uur per week. Wij houden vast aan het minimum van 16 uur, omdat de kinderen de stagiaire in deze korte periode moeten leren kennen.

Beroeps begeleidend (BBL): Deze studenten treden in dienst van Kindercentrum 'Leutje Laiverds'. Dit kan zijn voor een jaar of voor de duur van de opleiding. Deze stagiaires werken minimaal 20 uur per week op een groep en volgen een dag per week de opleiding SAW3.

In leutje BSO hebben wij een 2 groepen die worden gedraaid door 3 vaste professionele groepskrachten.

1: 14:00 -18:00	pedagogisch medewerker niveau 4	(ma, di, do,)
2: 14:00 -18:00	pedagogisch medewerker niveau 4	(ma, di, do)
11:30 - 18:00		(wo,vrij)
3: 14:00 - 18:00	pedagogisch medewerker niveau 4	(ma, di, do)
11:30 - 18:00		(wo)

*Per week kan het rooster veranderen.

Vakantieopvang word vooralsnog op locatie Leutje Laiverds gedaan. Dit omdat er veel kinderen tijdens de vakantieweken afwezig zijn. (studerende ouders en/of ouders werkzaam in het onderwijs, 40 weekse opvang) Indien er bij vakantieopvang per dag tenminste 12 aaneengesloten uren opvang wordt geboden kunnen, voor ten hoogste 3 uren per dag, direct na opening aan het begin van de dag, respectievelijk voor sluiting van het kindercentrum aan het eind van de dag, minder beroepskrachten worden ingezet. Mits ten minste de helft van het vereiste aantal beroepskrachten wordt ingezet.

Kwalificatie-eis anders gekwalificeerde beroepskracht BSO

Op de BSO mogen ook anders gekwalificeerde beroepskrachten worden ingezet binnen de formatie.

De formatieve inzet van deze anders gekwalificeerde beroepskrachten biedt volop kansen om het programma van de buitenschoolse opvang te verrijken. Kinderen kunnen zo in aanraking komen met nieuwe activiteiten en vaardigheden, wat hun ontwikkeling ten goede komt.

Denk bijvoorbeeld aan:

- Muzikale workshops onder leiding van een professionele muzikant
- Sportclinics gegeven door een ervaren atleet
- Creatieve sessies met een getalenteerde kunstenaar

Deze medewerkers moeten wel altijd samen met een gekwalificeerde beroepskracht op de groep staan. En anders gekwalificeerde beroepskrachten moeten een pedagogische module voltooien voordat ze aan de slag mogen in de bso. Deze module zorgt ervoor dat ze over de juiste pedagogische vaardigheden beschikken.

De praktijk

Bij leutje Laiverds hebben wij een kunstenaar in dienst die de pedagogische module heeft gevolgd. Door zijn kennis op het gebied van kunst en zijn pedagogische benadering naar de kinderen, kunnen zij nieuwe manieren van kunst leren maken en leren tevens dieper ingaan en het verder uitbreiden van bepaalde opgedane vaardigheden op dit gebied. Hierbij kan je denken aan het leren van solderen of nieuwe tekentechnieken om bijvoorbeeld 3D te tekenen of landschappen te verven. De kinderen kunnen dankzij zijn inbreng dus hun creatieve talenten verder ontwikkelen en uitdiepen.

7.1 Invalkrachten.

Wij hebben vaste invalkrachten (in een kleine eigen invalpool) die in eerste instantie het verlof, vakantie en ziekte van de leidsters opvangen. Om de continuïteit zoveel mogelijk te waarborgen, wordt zoveel mogelijk dezelfde invalleidster op een groep ingezet. Bij een zwangerschapsverlof wordt één invalkracht gezocht die het hele verlof invalt voor de vaste leidster. Wij zorgen er altijd voor dat kinderen in ieder geval één vaste leidster per dag houdt.

**Overlegvormen*

Per groep is er twee uur werkoverleg per zes weken. In dit overleg bespreken de leidsters de kinderen en algemeen organisatorische en opvoedkundige zaken die te maken hebben met het werken in de groep;

Eén keer per zes weken is er een teamvergadering. Hier bespreken de leidsters en leidinggevenden allerlei organisatorische zaken en thema's ten aanzien van het algemeen pedagogisch beleid.

7.2 Opleidingsplan medewerkers

Voor elke medewerker zal er vanaf 2018 een opleidingsplan zijn. Hierin wordt jaarlijks opgeschreven hoe wordt ingezet op ontwikkeling en de kennisverbreding van de pedagogisch medewerker. Dit zal worden gecombineerd aan de cursussen die de medewerker heeft gedaan voor het bedrijf en welke diegene nog zal gaan doen ten behoeve van zijn ontwikkeling en kennisverbreding voor dat jaar. Onder deze cursussen vallen in ieder geval de verplichte aanvullende cursussen vanuit de overheid:

- Taalniveau 3F(indien niet behaald vanuit opleiding)
- Kinder-EHBO
- Scholing voor het werken met baby's

Elke twee jaar zullen de vaste krachten van Leutje Laiverds sowieso een kinder ehbo-cursus volgen. Deze cursus is gecertificeerd en goedgekeurd door het ministerie dat over de kinderopvang gaat.

Dit plan zal jaarlijks in juni worden doorgenomen tussen de pedagogisch beleidsmedewerker en pedagogisch medewerker.

7.3 stagiaires

Naast het team van gediplomeerde pedagogisch medewerkers heeft Kinderopvang Leutje Laiverds ook stagiaires op de groep. Deze stagiaires maken deel uit van het team en worden begeleid door een vaste medewerker; de stagebegeleider (PBL). Kinderopvang Leutje Laiverds profileert zich als een professioneel en deskundig leerbedrijf voor leerlingen, die de opleiding tot pedagogisch medewerker (SAW) volgen en tegelijkertijd als potentieel werkgever. Tevens blijft Leutje Laiverds op de hoogte van de ontwikkelingen binnen het vakgebied en het hierop afgestemde scholingsbeleid en kan zij hierop haar eigen beleid eventueel bijstellen.

Een stagiaire is een lerende en eventueel toekomstig werknemer waarin geïnvesteerd moet worden. Het verlenen van een stageplaats is investeren op de lange termijn. Kinderopvang Leutje Laiverds laat zien dat het vak van SAW-er een leuk en interessant beroep is.

Iedere stagiaire komt eerst langs voor een kennismakingsgesprek. We willen er zeker van zijn dat de stagiaire past in ons team. Voor aanvang van de stage wordt een stage-overeenkomst gesloten. Iedere stagiaire dient voor aanvang van de stage een actuele Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aan te kunnen tonen en wordt middels het personenregister gekoppeld aan onze organisatie. Stagiaires worden ingezet als een aanvulling op de beroepskrachten, en worden dus niet als vervanging ingezet. Over het algemeen eindigt de stage na de periode zoals in de stageovereenkomst is afgesproken. Een stage zal verlengd worden als de doelen niet zijn bereikt. Alle stagiaires worden ingezet conform de voorwaarden van de CAO Kinderopvang.

Stagebegeleider

De stagebegeleider en stagiaire bespreken structureel het opleidingstraject en de opdrachten. De mate waarin een stagiaire ondersteuning mag bieden wordt bepaald door de opleiding en het niveau van de opleiding die zij al heeft behaald. Onder begeleiding doet de stagiaire actief mee aan het volledige dagprogramma. De begeleider bepaalt in leerjaar 1 of 2 of een SAW stagiaire onder toezicht zelfstandig verantwoordelijk kan zijn over een aantal kinderen of een groep, maar altijd informatief.

Kinderopvang Leutje Laiverds werkt met de volgende stagiaires:

Wij werken met stagiaires pedagogisch medewerker niveau 3/4 voor een heel schooljaar. Daarnaast werken wij incidenteel met stagiaires zorg en welzijn niveau 2.

Afspraken met betrekking tot omgang, verantwoordelijkheden en betrokkenheid

-Omgang: De stagiaire heeft een gelijkwaardige omgang met collega's. In de eerste weken stelt de stagiaire zich persoonlijk voor aan ouders en collega's. Tevens hangt hij/zij bij de deur van de groep een foto met tekst waarin hij/zij zichzelf voorstelt, dit wordt ook geplaatst in de nieuwsbrief.

-Beroepsgeheim: Voor afspraken omtrent gedragsregels kan de stagiaire de beroepscode raadplegen. Als de stagiaire voor schoolopdrachten gebruik wil maken van foto's of namen van kinderen, dient de stagiaire hiervoor, toestemming aan de ouders te vragen. Er mag in schoolopdrachten vrij met fictieve namen worden gewerkt.

-Verantwoordelijkheid: Om ook echt iets te kunnen leren, krijgt de stagiaire de nodige verantwoordelijkheden, met daarbij de ruimte voor het stellen van vragen en het uitvoeren van taken.

-Betrokkenheid: De stagiaire wordt betrokken bij het team. De stagiaire is niet aanwezig tijdens het teamoverleg, tenzij dit vanuit de opleiding voor het maken van een opdracht nodig is. Wel wordt de stagiaire door de PBL op de hoogte gehouden van relevante informatie besproken tijdens teamoverleggen. De PBL houdt bij het overdragen van deze informatie rekening met de wet op de privacy.

-Oudercontacten: De schriftelijke overdracht, observaties en het voeren van oudergesprekken worden niet door de stagiaire gedaan. Wanneer dit voor een opdracht vanuit de opleiding wordt vereist, zullen deze werkzaamheden i.o.m. en onder toezicht en begeleiding van de PBL worden uitgevoerd. Voorafgaand wordt er toestemming aan de desbetreffende ouders gevraagd. Telefonische contacten mogen alleen door de stagiaire worden gevoerd indien er vooraf toestemming gegeven door de PBL.

-Uitstapjes met kinderen: Tijdens uitstapjes met kinderen wordt de stagiaire als boventallig ingezet.

Verwachtingen en taken van een stagiaire:

- Wij hanteren een proeftijd van 1 maand, mocht blijken dat een stagiaire niet goed functioneert of niet aansluit bij Leutje Laiverds, dan zullen wij binnen deze maand de overeenkomst beëindigen.
- In de eerste week neemt de stagiaire de informatie over de opvang door.
- Een stagiaire zal het hele jaar op dezelfde dagen/tijden stagelopen.
- De stagiaire draait mee in het dagelijks ritme van de BSO en voert voldoende werkzaamheden uit. Dit moet uiteraard aansluiten bij het opleidingsniveau. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het eenmaal in de week bedenken en uitvoeren van een activiteit, schoonmaakwerkzaamheden, assisteren bij tafel en spelmomenten.
- De stagiaire heeft nog geen verantwoordelijkheden voor de kinderen en wordt boventallig ingezet. Uiteraard heeft ze wel verantwoordelijkheden over haar eigen leerproces.
- De stagiaire mag nooit alleen op de groep staan. Niet alleen openen en sluiten. Geen telefoon aannemen en geen medicijnen toedienen of temperaturen. De stagiaire staat altijd onder toezicht oog van een pedagogisch medewerker.
- Er wordt van de stagiaire verwacht dat deze veilig, hygiënisch en ergonomisch werkt.

7.4 De functies binnen Leutje

**Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 1)

Algemene kenmerken van de functie

De pedagogisch medewerker (1) kenmerkt zich, naast de taken en werkzaamheden zoals benoemd in de basisbeschrijving van pedagogisch medewerker, door het leveren van een specifieke bijdrage aan de vertaling van pedagogische beleidsvoornemens naar de werkvloer. De doelgroep en het soort opvang waarbinnen deze functie voorkomt kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buiten-, tussen-, en/of naschoolse opvang.

*Doel van de functie

Het zorg dragen voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kindercentrum, en het leveren van een specifieke bijdrage aan de vertaling van pedagogische beleidsvoornemens naar de werkvloer.

*Organisatorische positie

De pedagogisch medewerker (1) ressorteert hiërarchisch onder het (unit) hoofd en geeft functionele aanwijzingen aan pedagogisch medewerkers (in ontwikkeling), BBL-leerlingen, groepshulpen en/ of stagiaires.

*Resultaatgebieden

De pedagogisch medewerker (1) verricht de werkzaamheden zoals weergegeven in de basisfunctie pedagogisch medewerker, doch is daarboven structureel belast met:

Activiteiten ten aanzien van het pedagogisch beleid uitvoeren (op de groep)

- Levert een bijdrage aan de uitvoering van operationele activiteiten voortvloeiend uit het pedagogisch beleid.
- Coördineert inhoudelijk de processen, werkwijzen en procedures voortvloeiend uit het pedagogisch beleid en bewaakt de continuïteit hiervan.

*Resultaat:

Activiteiten uitgevoerd, zodanig dat een aantoonbare bijdrage is geleverd aan de uitvoering van het pedagogisch beleid en processen, werkwijzen en procedures correct worden uitgevoerd.

*Coaching en kennisoverdracht verzorgen

- Signaleert hiaten/ knelpunten in kennis, vaardigheden en houding bij pedagogisch medewerkers en coacht hen waar nodig, gevraagd en ongevraagd bij het verrichten van specifieke werkzaamheden en aangelegenheden op de groep zoals vroegsignalering kindermishandeling, gebruik van het kindvolgsysteem et cetera; maakt hierbij gebruik van bijvoorbeeld video-interactie en kindbesprekingen.
- Geeft pedagogische werkbegeleiding en draagt specifieke kennis en vaardigheden over aan collega's.

*Resultaat:

Advies en begeleiding geboden, zodanig dat een aantoonbare bijdrage is geleverd aan de deskundigheidsbevordering van collega's.

*Profiel van de functie

Kennis

Als basisfunctie, aangevuld met:

- MBO 4 werk- en denkniveau (door opleiding of ervaring).
- Inzicht in het pedagogisch beleid van de organisatie en hieruit voortvloeiende processen, procedures en werkwijzen.
- Kennis van de organisatorische en algemeen pedagogische beleidskaders.

*Specifieke functiekenmerken

Als basisfunctie, aangevuld met:

Sociale vaardigheden voor het motiveren, stimuleren en instrueren van zowel kinderen als collega's.

****Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 2)**

Algemene kenmerken van de functie

*De pedagogisch medewerker (2) kenmerkt zich, naast de taken en werkzaamheden zoals benoemd in de functiebeschrijving van pedagogisch medewerker, door het intensief begeleiden van het individuele kind vanuit een gestructureerde didactische/pedagogische aanpak. De pedagogisch medewerker (2) richt zich op kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar waarbij sprake is van ontwikkelings- en opvoedingsproblemen. De doelgroep en het soort opvang waarbinnen deze functie voorkomt kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buiten, tussen-, en/of naschoolse opvang.

*Doel van de functie

Het in samenwerking met een pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende terugdringen van ontwikkelingsachterstanden bij kinderen tot 12 jaar door het mede ontwikkelen en uitvoeren van een gestructureerd (individueel) begeleidingsplan binnen het team.

*Organisatorische positie

Zie basisfunctie.

*Resultaatgebieden

De pedagogisch medewerker (2) verricht de werkzaamheden zoals weergegeven in de basisfunctie pedagogisch medewerker, doch is daarboven structureel belast met:

Begeleidingsplan mede ontwikkelen

- Verzamelt (met toestemming van de ouders) gegevens door middel van observatie, gesprekken met ouders/ verzorgers en eventueel andere hulpverleners.
- Stelt in overleg met de pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende het taal- en ontwikkelingsniveau van het individuele kind vast.
- Signaleert en herkent eventuele afwijkingen in cognitieve, sociale, emotionele, zintuiglijke, motorische, creatieve en/of taalontwikkeling.
- Formuleert in overleg met de pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende individuele doelen voor het kind.

- Plant individuele activiteiten, stelt in overleg met de pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende vast welke activiteiten het meeste geschikt zijn.

- Vertaalt individuele doelen naar groepsactiviteiten en groepsdoelen.

*Resultaat:

Begeleidingsplan mede ontwikkeld, zodanig dat het individuele kind gestructureerd begeleid kan worden om de problematiek terug te dringen.

Begeleidingsplan uitvoeren

- Voert in overleg met de ouders het begeleidingsplan uit, waarbij het kind zowel aan gerichte individuele activiteiten als

groepsactiviteiten deelneemt; maakt hierbij gebruik van gerichte methodes om de specifieke ontwikkelingsachterstand terug te dringen.

- Stimuleert het kind tot een gelijkwaardige participatie in de groep, stimuleert de cognitieve, sociale, emotionele, zintuiglijk motorische, creatieve en taalontwikkeling door middel van op de leeftijd en capaciteiten afgestemde activiteiten.

- Houdt toezicht gedurende de uitvoering van activiteiten, stelt regels, geeft grenzen aan, corrigeert waar nodig en bewaakt hygiëne en veilig gebruik van materialen.

- Signaleert en adviseert naar de leidinggevende indien een kind meer hulp of ondersteuning nodig heeft dan binnen de organisatie geboden kan worden (rekening houdend met de draagkracht van het team) en onder verantwoordelijkheid van de leidinggevende doorverwijzing naar andere instanties en/of instellingen nodig is.

*Resultaat:

Begeleidingsplan uitgevoerd, zodat ontwikkelde (taal)achterstanden zo veel mogelijk teruggedrongen kunnen worden.

Ontwikkeling evalueren

- Evalueert tussentijds en over het totaal, de ontwikkeling in het algemeen en meer specifiek op taal- en ontwikkelingsachterstanden; houdt in samenwerking met een pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende een dossier bij.
- Stelt in samenwerking met een pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende zonodig het didactisch/ pedagogisch plan bij.
- Stemt in samenwerking met een pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende af met de ouders/ verzorgers.
- Stelt in samenwerking met een pedagogisch beleidsmedewerker en/of leidinggevende een eindverslag op.

*Resultaat:

Ontwikkeling geëvalueerd, zodanig dat verbeteringen of aanpassingen kunnen worden doorgevoerd.

Profiel van de functie

*Kennis

Als basisfunctie, aangevuld met:

- MBO 4 werk- en denkniveau (door opleiding of ervaring).
- Kennis van specifieke didactische/ pedagogische methodes.
- Kennis van actuele en voorkomende ontwikkelings- en gedragsproblemen.
- Kennis van inzicht in het inpassen van een individu binnen een groepsdynamisch proces.
- Vaardigheden om de methoden te kunnen toepassen.

*Specifieke functietekenen

Als basisfunctie, aangevuld met:

- Sociale vaardigheden voor het motiveren, stimuleren en instrueren van kinderen en het motiveren van ouders.

****Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 3)**

Algemene kenmerken van de functie

*De pedagogisch medewerker (3) kenmerkt zich, naast de taken en werkzaamheden zoals benoemd in de basisbeschrijving van pedagogisch medewerker, door het uitvoeren van gedelegeerde leidinggevende taken. De doelgroep en het soort opvang waarbinnen deze functie voorkomt kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buiten-, tussen-, en/ of naschoolse opvang.

*Doel van de functie

Het zorg dragen voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kindercentrum en het zorg dragen voor een optimale dagelijkse gang van zaken op de groep.

Organisatorische positie

De pedagogisch medewerker (3) ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de organisatorische eenheid en geeft operationeel leiding aan de medewerkers van de organisatorische eenheid of onderdeel daarvan.

*Resultaatgebieden

De pedagogisch medewerker (3) verricht de werkzaamheden zoals weergegeven in de basisfunctie pedagogisch medewerker, doch is daarboven structureel belast met:

*Medewerkers aansturen

- Houdt toezicht op, beoordeelt en geeft feedback op de uitvoering van de werkzaamheden van de pedagogisch medewerkers en andere medewerkers van de betreffende organisatorische eenheid.
- Adviseert en ondersteunt de pedagogisch medewerkers in probleemsituaties onder andere als terugvalmogelijkheid.
- Draagt eventueel bij aan functioneringsgesprekken die de hiërarchisch leidinggevende voert met de medewerkers.

*Resultaat:

Medewerkers aangestuurd en ondersteund, zodat de kwaliteit van dienstverlening binnen de organisatorische eenheid gewaarborgd is.

Interne bedrijfsvoering coördineren

- Fungeert als aanspreekpunt binnen de organisatorische eenheid, maar ook voor ouders/ verzorgers.
- Voert het wachtlijst- en plaatsingsbeleid uit conform door het bestuur/ de directie vastgestelde richtlijnen/afspraken. Voert introductiegesprekken met ouders/ verzorgers van kinderen.
- Zorgt voor de juiste kwantitatieve bezetting binnen de organisatorische eenheid, maakt hiertoe dienstroosters en zorgt voor vervanging bij ziekte.
- Houdt het budget bij.
- Voert (indien van toepassing) het dagelijks beheer van de accommodatie en inventaris van de betreffende organisatorische eenheid.
- Behandelt klachten van ouders/ verzorgers volgens de binnen de organisatie afgesproken richtlijnen en procedures.

Resultaat:

Interne bedrijfsvoering is gecoördineerd, zodanig dat benodigde informatie en voorzieningen beschikbaar zijn.

****Profiel van de functie**

*Kennis

Als basisfunctie, aangevuld met: • MBO 4 werk- en denkniveau (door opleiding of ervaring).

- Kennis van de organisatorische en algemeen pedagogische beleidskaders.

*Specifieke functiekenmerken

Als basisfunctie, aangevuld met:

- Leidinggevende capaciteiten en sociale vaardigheden om medewerkers te begeleiden en te stimuleren.
- Plan- en organisatievermogen voor het coördineren van werkzaamheden binnen de organisatorische eenheid.
- Pro-actief en ondernemend in het signaleren en bespreken van consequenties van ontwikkelingen.

****Differentiatie Pedagogisch medewerker (differentiatie 4)**

***Algemene kenmerken van de functie**

De pedagogisch medewerker (4) kenmerkt zich, naast de taken en werkzaamheden zoals benoemd in de basisbeschrijving van pedagogisch medewerker, door het vormen van de schakel tussen opleidingsinstituut en de werkbegeleider/praktijkbegeleider die de leerlingen/stagiaires begeleidt. De doelgroep en het soort opvang waarbinnen deze functie voorkomt kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buiten-, tussen-, en/ of naschoolse opvang.

***Doel van de functie**

Het zorg dragen voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kindercentrum en het begeleiden van werkbegeleiders/praktijkbegeleiders (pedagogisch medewerkers) en het in samenwerking met de leidinggevende werven, selecteren, plaatsen en begeleiden van BBL-ers, BOL-ers, stagiaires en pedagogisch medewerkers in ontwikkeling.

Organisatorische positie

Zie basisfunctie.

***Resultaatgebieden**

De pedagogisch medewerker (4) verricht de werkzaamheden zoals weergegeven in de basisfunctie pedagogisch medewerker, doch is daarboven structureel belast met:

***Deskundigheid bevorderen**

- Stelt, samen met de leidinggevende, een planning op, inclusief introductieplan, voor de BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling, in overleg met de opleiding en gebaseerd op het pedagogisch beleidsplan.
- Begeleidt individuele medewerkers met een leerarbeidsovereenkomst, evalueert middels gesprekken met BBLers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling de voortgang en stelt indien nodig, in overleg met de leidinggevende, de planning bij.
- Onderhoudt contact met en coacht werkbegeleiders/praktijkbegeleiders (pedagogisch medewerkers), o.a. door hen regelmatig te voorzien van relevante informatie over ontwikkelingen.
- Draagt, in samenwerking met de leidinggevende, zorg voor het plaatsvinden van de beoordelingen van het leerproces van de leerlingen en organiseert praktijktoetsen met externe beoordelaar.

***Resultaat:**

Deskundigheid bevorderd, zodanig dat de BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling zo goed mogelijk ingezet kunnen worden op de groep en (indien van toepassing) in staat worden gesteld hun leerdoelen te behalen.

***Informatie uitwisselen**

- Legt verslag van en rapporteert over ontwikkelingen met betrekking tot het leerproces van de BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling aan de regiomanager/ het hoofd p&o/ de daartoe aangewezen functionaris.
- Onderhoudt contacten met opleidingsinstellingen over de voortgang van het leertraject van BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling.
- Functioneert als aanspreekpunt voor opleidingsinstellingen voor eenvoudige vragen; verwijst complexe vragen naar de leidinggevende.

***Resultaat:**

Informatie uitgewisseld, zodanig dat zowel de opleidingsinstellingen als de interne betrokkenen beschikken over de voor de deskundigheidsbevordering relevante informatie.

BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling werven

- Werft BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling en selecteert en plaatst hen vervolgens in samenwerking met het groeps teamleidster.

***Resultaat:**

BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling geworven en geselecteerd, zodanig dat de organisatie beschikt over potentieel toekomstige pedagogisch medewerkers.

***Ontwikkelingen bijhouden**

- Houdt ontwikkelingen ten aanzien van opleidingen en meldt deze aan de leidinggevende.
- Signaleert voor de beroepspraktijkvorming relevante ontwikkelingen en rapporteert deze aan het hoofd P&O/ de daartoe aangewezen functionaris ten behoeve van de beleidsvorming.
- Werkt actief aan de ontwikkeling van eigen vakkennis.

***Resultaat:**

Ontwikkelingen bijgehouden, zodanig dat de organisatie het beleid met betrekking tot de opleidingen actueel kan houden.

Administratie afhandelen

- Draagt zorg voor de uit de functie voortkomende administratie en archivering, zoals het bijhouden van de erkenningen van de opleidingsinstituten, bijvoorbeeld met betrekking tot geldigheidsduur van de erkenning.

Resultaat:

Administratie afgehandeld, zodanig dat gegevens correct en tijdig verwerkt zijn en de juiste gegevens op tijd beschikbaar zijn.

Profiel van de functie

***Kennis**

Als basisfunctie, aangevuld met:

- MBO 4 werk- en denkniveau (door opleiding of ervaring).
- Bij voorkeur afgeronde MBO 4 opleiding praktijkopleider of beschikkend over bekwaamheid met betrekking tot methodische, didactische en beoordelingsvaardigheden dan wel bereid de genoemde bekwaamheid binnen een afgesproken tijd te verwerven.
- Kennis van de organisatorische en algemeen pedagogische beleidskaders.

***Specifieke functiekenmerken**

Als basisfunctie, aangevuld met:

- Sociale vaardigheden voor het motiveren, stimuleren en begeleiden van BBL-ers, BOL-ers en/of stagiaires en eventueel pedagogisch medewerkers in ontwikkeling en werkbegeleiders.
- Organisatievermogen.
- Mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid voor het opstellen van plannen en het onderhouden van diverse contacten binnen en buiten de eigen onderneming.

Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach

Algemene kenmerken van de functie

De functie Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach kenmerkt zich door het ontwikkelen, vertalen en implementeren van het pedagogisch beleid binnen de organisatie.

De functie van Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach vertaalt beleid naar de concrete werkpraktijk. Tevens heeft de functionaris als allround coach een actieve rol in de verbetering van de pedagogische kwaliteit van dienstverlening en professionele ontwikkeling van de pedagogisch medewerkers/ peuterspeelzaalleid(st)ers op het aandachtsgebied (ook bij complexe werksituaties). De functionaris draagt als coach zorg voor de juiste uitvoering van het pedagogisch beleid op de werkvloer. De doelgroep en het soort opvang waarbinnen deze functie voorkomt kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buiten-, tussen-, en/ of naschoolse opvang, gastouderopvang en peuteropvang/ peuterspeelzalen.

Doel van de functie

Het bijdragen aan de voorbereiding, ontwikkeling en uitvoering van het pedagogisch beleid en het middels coaching mede verbeteren van de kwaliteit van werkzaamheden.

Organisatorische positie

De Pedagogisch Beleidsmedewerker/Coach ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de afdeling waarbinnen de functie is gepositioneerd, dan wel onder de directie.

Resultaatgebieden

Pedagogisch beleid voorbereiden en mede ontwikkelen

- Signaleert in- en externe trends en ontwikkelingen op het aandachtsgebied en behoeften tot verbetering van bestaande processen, methoden en programma's.
 - Vertaalt trends, ontwikkelingen en behoeften tot verbetering of vernieuwing naar het pedagogisch beleid van de organisatie en legt deze voor aan de leidinggevende. Zorgt voor draagvlak, acceptatie en de benodigde communicatie.
 - Adviseert de leidinggevende en interne betrokkenen omtrent het te voeren beleid op het aandachtsgebied.
 - Draagt zorg voor de afstemming van beleid met interne betrokkenen en externe instanties.
- Resultaat: Beleid voorbereid en mede ontwikkeld, zodanig dat relevante ontwikkelingen, trends en behoeften tijdig zijn gesignaleerd en geanalyseerd en een bijdrage is geleverd aan de ontwikkeling van het pedagogisch beleid.

Pedagogisch beleid bewaken en realiseren

- Vertaalt pedagogisch beleid naar concrete activiteiten, methoden en/of instrumenten en levert een bijdrage aan de implementatie hiervan binnen het kindercentrum (op de groep)/ gastouderbureau.
- Bewaakt het kwaliteitsniveau van het pedagogisch beleid binnen de organisatie, evalueert het uitgevoerde beleid en doet verbetervoorstellen.
- Geeft voorlichting, informatie en advies aan in- en externe belanghebbenden omtrent programma's, methoden en instrumenten.
- Signaleert mogelijkheden voor de doorontwikkeling en verdere professionalisering van de dienstverlening. Draagt kennis en informatie over het pedagogisch beleid over ten behoeve van deskundigheidsbevordering, zowel intern als extern (scholen, ouders etc.).

Resultaat:

Pedagogisch beleid bewaakt en gerealiseerd, zodanig dat beleid is vertaald naar concrete plannen, programma's, instrumenten en methoden welke tijdig en op de juiste wijze zijn uitgevoerd en geëvalueerd.

Coachen van medewerkers

- Helpt medewerkers in het signaleren van knelpunten en/of hiaten in hun werkzaamheden, kennis en vaardigheden van medewerkers in relatie tot het pedagogische beleid en achterhaalt samen hun coachingsbehoeften. Stelt een (individueel/ groepsgericht) coachingsplan op en/of faciliteert in het opstellen daarvan.
- Draagt bij aan de kwaliteitsverbetering door het coachen, ondersteunen en adviseren van medewerkers bij de begeleiding van de betreffende groep kinderen (ook in complexe situaties). Treedt afhankelijk van de situatie begeleidend, stimulerend of interveniërend op.
- Bewaakt de kwaliteit van het functioneren van medewerkers en bespreekt dit met de leidinggevende.
- Organiseert en geeft trainingen gericht op deskundigheidsbevordering, bespreekt vorderingen en evalueert de inhoud en lesvorm.
- Fungeert als voortrekker en voorloper bij veranderprocessen en deskundigheidsbevordering.

Resultaat:

Medewerkers gecoacht, zodanig dat is bijgedragen aan de professionele ontwikkeling van medewerkers en aan deskundigheids- en kwaliteitsbevordering.

Profiel van de functie

Kennis

- HBO/ academisch werk- en denkniveau, conform kwalificatie-eis.
- Kennis van en inzicht in het pedagogisch beleid en de hierop van invloed zijnde in- en externe ontwikkelingen en van o.a. kinderdagverblijven, buiten-, tussen-, en/of naschoolse opvang, gastouderopvang en peuteropvangorganisatie.
- Kennis van (interventie)methodieken, principes en instrumenten van coaching.
- Kennis van ontwikkelingsfasen en ontwikkelingsgebieden van jonge kinderen. Specifieke functiekenmerken
- Analytisch vermogen voor het signaleren van ontwikkelingen en knelpunten in de ontwikkeling van medewerkers en het vertalen hiervan in beleidsplan.
- Coachende vaardigheden voor het ondersteunen en stimuleren van medewerkers en het geven van sturing in hun doorontwikkeling.
- Mondelinge en schriftelijke vaardigheden voor het overdragen van kennis en informatie en het opstellen van beleid- en coachingsplannen.
 - Sociale vaardigheden, zoals overtuigingskracht, bewaren van de eigen werkhouding en gezagsuitoefening, voor het ontwikkelen van beleid, adviseren van betrokkenen en het coachen, trainen en begeleiden van medewerkers.
- Sensitief vermogen voor het proactief signaleren van en inspelen op de uiteenlopende knel- en verbeterpunten in de ontwikkeling van medewerker.

**** Groeps teamleid(st)er**

***Algemene kenmerken**

De groeps teamleidster voert naast de reguliere pedagogisch medewerkertaken meerdere (door de direct leidinggevende) gedelegeerde leidinggevende taken uit. Voorwaarde is dat deze taken duurzaam en structureel tot de functie behoren en dat de taken een hoger niveau van bijvoorbeeld kennis, probleemoplossend vermogen, organisatorische vaardigheden en/of sociale vaardigheden met zich meebrengen, bovenop het niveau van de pedagogisch medewerker. De groeps teamleidster doet deze werkzaamheden voor een kleine organisatorische eenheid of een onderdeel daarvan, bijvoorbeeld één of hooguit enkele groepen. Evenals de pedagogisch medewerker is de groeps teamleidster verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen in een kindercentrum. De doelgroep en soort opvang kan verschillen, zoals kinderdagverblijven, buitenschoolse, tussenschoolse en/of naschoolse opvang.

***doel van de functie**

De groeps teamleidster zorgt ervoor dat de dagelijkse gang van zaken binnen de organisatorische eenheid, of een onderdeel daarvan, op optimale wijze doorgang kan vinden. Bovendien is de groeps teamleidster evenals de pedagogisch medewerker verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen.

***organisatorische positie**

De groeps teamleidster ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de betreffende organisatorische eenheid. De groeps teamleidster geeft operationeel leiding aan de medewerkers van de betreffende organisatorische eenheid of een onderdeel daarvan.

***resultaatgebieden**

Medewerkers aansturen

- Houdt toezicht op, beoordeelt en geeft feedback op de uitvoering van de werkzaamheden van de pedagogisch medewerkers en andere medewerkers van de betreffende organisatorische eenheid.
- Adviseert en ondersteunt de pedagogisch medewerkers in probleemsituaties onder andere als terugvalmogelijkheid.
- Draagt eventueel bij aan functioneringsgesprekken die de hiërarchisch leidinggevende voert met de medewerkers.

Resultaat:

Medewerkers aangestuurd en ondersteund, zodat de kwaliteit van dienstverlening binnen de organisatorische eenheid gewaarborgd is.

Interne bedrijfsvoering coördineren

- Fungeert als aanspreekpunt binnen de organisatorische eenheid, maar ook voor ouders/ verzorgers.
- Voert het wachtlijst- en plaatsingsbeleid uit conform door het bestuur/ de directie vastgestelde richtlijnen/ afspraken. Voert introductiegesprekken met ouders/ verzorgers van kinderen.
- Zorgt voor de juiste kwantitatieve bezetting binnen de organisatorische eenheid, maakt hiertoe dienstroosters en zorgt voor vervanging bij ziekte.
- Houdt het budget bij.
- Voert (indien van toepassing) het dagelijks beheer van de accommodatie en inventaris van de betreffende organisatorische eenheid.
- Behandelt klachten van ouders/ verzorgers volgens de binnen de organisatie afgesproken richtlijnen en procedures.

Resultaat:

Interne bedrijfsvoering is gecoördineerd, zodanig dat benodigde informatie en voorzieningen beschikbaar zijn.

Onderstaande werkzaamheden betreffen dezelfde als die van de pedagogisch medewerker:

**Kinderen begeleiden*

- Begeleidt kinderen, zowel in groepsverband als in individueel opzicht.
- Schept een situatie binnen de groep waarin kinderen zich veilig voelen en stimuleert kinderen, door middel van uitvoering van het pedagogisch beleidsplan, zich verder te ontwikkelen.
- Begeleidt kinderen bij de dagelijkse voorkomende bezigheden.
- Organiseert activiteiten gericht op ontwikkeling, eventueel buiten het kindercentrum.

Resultaat:

Kinderen begeleid gedurende de met de ouders/ verzorgers afgesproken periode, zodanig dat zij volgens het pedagogisch plan zich ontwikkelen, opgevoed en gestimuleerd worden.

**Kinderen verzorgen*

- Draagt zorg voor de dagelijkse verzorging van kinderen.

Resultaat:

Kinderen verzorgd gedurende de met de ouders/ verzorgers afgesproken periode, zodanig dat zij schoon zijn en gevoed worden volgens geldende hygiëne-eisen en afspraken met de ouders/ verzorgers.

**Informatie uitwisselen over kinderen en werkzaamheden*

- Houdt de ontwikkeling van de kinderen bij en rapporteert of informeert hierover (periodiek) het hoofd.
- Informeert bij kennismaking de ouders/ verzorgers over de gang van zaken binnen de groep.
- Draagt zorg voor goed (periodiek) contact met ouders/ verzorgers en informeert naar specifieke aandachtspunten (dagritme, voeding e.d.) en bijzonderheden van de op te vangen kinderen, ook bijvoorbeeld in de vorm van ouderavonden.
- Onderhoudt in het geval van schoolgaande kinderen contact met de betrokken scholen waarvan de kinderen een kindercentrum bezoeken.
- Stemt met collega's af over dagindeling en de verdeling van de werkzaamheden en draagt mede zorg voor een goede samenwerking en voor een goede overdracht.
- Neemt gebruikelijk deel aan werkoverleg.

**Resultaat:*

Informatie uitgewisseld zodanig dat zowel de ouders/ verzorgers, de leidinggevende als de pedagogisch medewerkers beschikken over de voor de verzorging en begeleiding relevante informatie, zodat het betreffende kind/ de betreffende kinderen zo optimaal mogelijk opgevangen kan/ kunnen worden.

**Ruimten en materiaal beschikbaar houden*

- Verricht licht huishoudelijke werkzaamheden in de groep en draagt mede zorg voor het beheer en de aanschaf en de hygiëne en goede staat van de inventaris.

Resultaat:

Een schone ruimte en een goed verzorgde inventaris, zodat kinderen in een schone en veilige omgeving opgevangen kunnen worden.

**Deskundigheid bevorderen*

- Begeleidt en instrueert, indien binnen de organisatorische eenheid aanwezig, pedagogisch medewerkers in ontwikkeling, groepshulpen, BBL-ers, BOL-ers en stagiaires en rapporteert hierover periodiek aan het hoofd.

Resultaat:

Deskundigheid bevordert, zodanig dat pedagogisch medewerkers in ontwikkeling, groepshulpen, BBL-ers, BOL-ers en stagiaires zo goed mogelijk ingezet kunnen worden binnen de organisatorische eenheid en (indien van toepassing) in staat gesteld worden hun leerdoelen te behalen.

**profiel van de functie*

Kennis

- In het bezit van een van de opleidingsniveaus zoals vermeld bij de functie van pedagogisch medewerker.
- Pedagogische kennis.
- Kennis van en inzicht in groepsdynamische processen.
- Kennis van de geldende hygiëne- en veiligheidseisen.
- Kennis van de ontwikkelingsfases van een kind.

Specifieke functiekenmerken

- Sociale vaardigheden voor het motiveren, stimuleren en instrueren van kinderen.
- Mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid voor het opstellen van verslagen en contacten met ouders/ verzorgers.
- Leidinggevende capaciteiten en sociale vaardigheden om medewerkers te begeleiden en te stimuleren.
- Plan- en organisatievermogen voor het coördineren van werkzaamheden binnen de organisatorische eenheid.
- Pro-actief en ondernemend in het signaleren en bespreken van consequenties van ontwikkelingen.

**Bezwarende omstandigheden*

- Bezwarende omstandigheden kunnen onderdeel uitmaken van de functie (fysieke belasting door tillen van kinderen).

GROEPSHULP

**algemene kenmerken*

De groepshulp werkt groepsondersteunend in het kindercentrum. In sommige ondernemingen wordt onderscheid gemaakt tussen een groepshulp met het accent op het huishoudelijke werk en een groepshulp met het accent op de licht verzorgende werkzaamheden.

**doel van de functie*

Het ondersteunen van de pedagogisch medewerker in het kindercentrum door het uitvoeren van algemeen verzorgende taken en/of licht huishoudelijke werkzaamheden.

**organisatorische positie*

De groepshulp ressorteert hiërarchisch onder het groeps teamleidster.

**resultaat gebieden*

Pedagogisch medewerkers ondersteunen

- Voert onder begeleiding van de pedagogisch medewerker licht verzorgende werkzaamheden uit, zoals het kinderen eten geven, verschonen e.d..
- Voert licht huishoudelijke werkzaamheden uit ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers.
- Houdt samen met de pedagogisch medewerker(s) toezicht op (buiten-)activiteiten.
- Begeleidt samen met de pedagogisch medewerker(s) kinderen tijdens uitstapjes buiten het kindercentrum.
- Neemt gebruikelijk deel aan werkoverleg.

Resultaat:

Pedagogisch medewerkers ondersteund, zodanig dat zij gemakkelijker en met meer aandacht de kinderen kunnen opvangen in een schone ruimte.

Voorraad bijhouden en aanvullen

- Houdt binnen de gestelde richtlijnen voorraden bij en doet boodschappen. Stelt in voorkomende gevallen zelfstandig een boodschappenlijst op ter fiattering door het (unit-) hoofd of de pedagogisch medewerker.

**Resultaat:*

Vorraden binnen de gestelde richtlijnen bijgehouden en aangevuld, zodanig dat de pedagogisch medewerkers voorzien zijn van de benodigde middelen en artikelen.

**profiel van de functie*

Kennis

- VMBO werk- en denkniveau.
- Kennis van de richtlijnen ten aanzien van veiligheid en hygiëne.

**Specifieke functiekenmerken*

- Sociale vaardigheden voor het motiveren en stimuleren van kinderen bij de lichte zorgtaken.
- Mondelinge uitdrukkingsvaardigheid voor het contact met de pedagogisch medewerkers en de kinderen.

**Bezwarende omstandigheden*

- Bezwarende omstandigheden kunnen onderdeel uitmaken van de functie (fysieke belasting door tillen van kinderen).

FACILITAIR, STAF

Huishoudelijk Medewerker

ALGEMENE KENMERKEN

De functie huishoudelijk medewerker kenmerkt zich door het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden ten behoeve van alle ruimtes in de onderneming, zoals vestiging(en), centraal bureau en locatie(s). De huishoudelijk medewerker heeft, in tegenstelling tot de groepshulp, geen direct contact met de kinderen.

DOEL VAN DE FUNCTIE

Het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden in alle ruimtes van de organisatie, zoals vestiging(en), centraal bureau en locatie(s).

ORGANISATORISCHE POSITIE

De huishoudelijk medewerker ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de afdeling waarbinnen de functie is gepositioneerd, dan wel de directie. De huishoudelijk medewerker geeft zelf geen leiding aan anderen.

RESULTAATGEBIEDEN

Gebouwen schoonhouden

Verricht schoonmaakwerkzaamheden en licht huishoudelijke taken binnen de verschillende algemene ruimten (werkruimten, sanitair, keuken, algemene ruimten) in het (de) gebouw(en), volgens vastgesteld schema.

Verzamelt afval en vuil en draagt zorg voor de afvoer van het afval en vuil.

Neemt gebruikelijk deel aan werkoverleg.

Resultaat:

Gebouwen schoongehouden, zodanig dat medewerkers en kinderen van een hygiënische omgeving gebruik kunnen maken.

Voorraad bijhouden

Houdt de voorraad schoonmaakmaterialen en -middelen (en eventueel andere huishoudelijke artikelen) bij en geeft de benodigdheden door aan de leidinggevende.

Resultaat:

Voorraad bijgehouden, zodanig dat schoonmaakmaterialen en -middelen (en eventueel andere huishoudelijke artikelen) tijdig en in voldoende mate beschikbaar zijn.

Gebreken signaleren

Signaleert gebreken aan gebouwen en meldt deze gebreken aan de leidinggevende of de technische dienst (volgens richtlijnen van de onderneming).

Resultaat:

Gebreken gesignaleerd, zodanig dat de leidinggevende of de technische dienst zorg kan dragen voor reparatie.

PROFIEL VAN DE FUNCTIE

Kennis

VMBO werk- en denkniveau.

Kennis van de richtlijnen ten aanzien van veiligheid en hygiëne.

Kinderopvang

Specifieke functiekenmerken

Correct gedrag in persoonlijke contacten.

Zorgdragen voor veiligheid en hygiëne met betrekking tot eigen werkzaamheden.

Het zelfstandig kunnen uitvoeren van opgedragen werkzaamheden binnen gestelde richtlijnen.

Bezwarende omstandigheden

Bezwarende omstandigheden kunnen onderdeel uitmaken van de functie (fysieke belasting door langdurig lopen, staan en tillen en lichamelijk risico bij het werken met gevaarlijke stoffen en lopen op vochtige vloeren).

MEDEWERKER TECHNISCHE DIENST

ALGEMENE KENMERKEN

De functie medewerker technische dienst kenmerkt zich door het verrichten van onderhouds- en reparatiewerkzaamheden aan gebouwen, inventaris en speelgoed.

DOEL VAN DE FUNCTIE

Het verrichten van werkzaamheden verband houdende met het onderhoud en herstel/ reparatie van de gebouwen, inventaris en speelgoed, alsmede het uitvoeren van algemene onderhouds- en tuintaken.

ORGANISATORISCHE POSITIE

De medewerker technische dienst ressorteert hiërarchisch onder de leidinggevende van de afdeling waarbinnen de functie is gepositioneerd, dan wel de directie. De medewerker technische dienst geeft zelf geen leiding aan anderen.

RESULTAATGEBIEDEN

Gebouwen en inventaris onderhouden

Voert algemene, reparatie- en onderhoudswerkzaamheden uit (aan gebouwen, inventaris en speelgoed), volgens een vastgesteld schema of op basis van eigen waarneming of melding van gebruikers.

Verhelpt storingen aan technische installaties, volgens een vastgesteld schema of op basis van eigen waarneming of melding van gebruikers, dan wel schakelt de externe servicedienst in (conform servicecontracten).

Resultaat:

Gebouwen en inventaris onderhouden, zodanig dat medewerkers en klanten van de onderneming op een veilige wijze van de gebouwen en overige voorzieningen gebruik kunnen maken.

Terrein onderhouden

Verricht diverse werkzaamheden, waaronder het onderhouden en aanleggen van het niet-verharde terrein rond de gebouwen en het onderhouden van borders en gazonnen. Houdt daarbij rekening met de hiervoor geldende veiligheidseisen.

Resultaat:

Terrein onderhouden, zodanig dat medewerkers en klanten van de organisatie op een veilige wijze zich op het terrein van de organisatie kunnen begeven.

Materiaal en gereedschap beheren

Beheert en onderhoudt het gereedschap.

Koopt materialen en onderdelen in ten behoeve van eigen werkzaamheden, conform daartoe geldende afspraken.

Resultaat:

Materiaal en gereedschap beheerd, zodanig dat voldoende materiaal en gereedschap in goede staat aanwezig is.

Interne activiteiten ondersteunen

Verricht werkzaamheden bij interne verhuizingen.

Verricht overig voorkomende gerelateerde werkzaamheden.

Neemt gebruikelijk deel aan werkoverleg.

De beroepskracht-kind ratio

De beroepskracht-kind ratio geeft de verhouding tussen het aantal Pedagogisch Medewerkers en het aantal feitelijk gelijktijdig aanwezige kinderen. Hierbij zijn wettelijke kaders afgesproken in de CAO en in de Wet Kinderopvang. Wij hanteren deze kaders.

De beroepskracht-kind-ratio:

- 1 Pedagogisch Medewerker per 10 aanwezige kinderen vanaf 4 jaar.
- 1 Pedagogisch Medewerker per 12 aanwezige kinderen vanaf 8 jaar

Binnen Leutje BSO passen we het vierogenprincipe toe:

Het vierogenprincipe houdt in dat er altijd een andere volwassene moet kunnen meekijken of meeluisteren: de beroepskracht moet altijd gezien of gehoord worden door een andere volwassene.

- Medewerkers staan niet alleen op de groep: wanneer het kind aantal te laag is voor 2 medewerkers, worden groepen/locaties samengevoegd of werkt de leidinggevende op de bso ruimte.
- Aan het begin en einde van de dag zijn medewerkers soms het eerste of laatste half uur alleen (met name in vakanties). Dan lopen ouders echter continu in en uit waardoor er tevens andere volwassenen op de groep zijn.
- Uitstapjes worden bij voorkeur met minimaal 2 medewerkers georganiseerd. Wanneer een medewerker wel alleen weggaat met kinderen, dient er gekozen te worden voor een uitstapje waarbij voldoende sociale controle aanwezig is.

Daarnaast besteden we bij Leutje BSO veel aandacht aan het creëren van een open, professioneel werkklimaat. De lijnen zijn kort en elkaar feedback geven en ontvangen is onderdeel van de bedrijfscultuur.

Deurbeleid.

De deur van Leutje BSO is altijd dicht. Dit om onnodige gasten buiten de deur te houden.

De pedagogisch medewerkers zullen openen en sluiten. Ouders kloppen aan als ze hun kinderen komen halen. Omdat de voordeur van glas is kunnen de leidsters meteen zien wie er voor de deur staat. Dat is wel zo veilig.

**Groepsgrootte*

In principe zijn er maximaal 14 kinderen aanwezig per uur op onze verticale groep. Hier wordt echter van afgeweken als er sprake is van flexibele kinderen, deze kinderen komen spelen als de ouders opvang nodig hebben. (rekening houdend met flexibele opvang en/of occasionele opvang is de maximale groepsgrootte 16 kinderen) Bij Leutje BSO is er altijd voldoende personeel aanwezig zodat er extra activiteiten ondernomen kunnen worden. Wij vinden het belangrijk dat kinderen niet geïsoleerd opgroeien in het kindercentrum, maar ook de buitenwereld leren kennen samen met andere kinderen.

8. Ouders

Ouderbeleid

Wij nemen de tijd voor de haalgesprekken met de ouders. Tijdens het haalgesprek wordt aan de ouders verteld wat hun kind die dag meegemaakt heeft. Ook worden er belangrijke dingen vermeld of vertellen wij een leuke anekdote over hun kind.

Ongeveer één keer in de 6 weken worden tijdens een werkoverleg de contacten met ouders nagelopen om in de gaten te houden of er niemand tussen wal en schip raakt.

**Kennismakingsgesprekken*

Tijdens het kennismakingsgesprek praten we met ouders over het wennen van henzelf en hun kind. We overleggen met de ouders over hoe lang hun kind op de groep komt wennen en hoe vaak. Wij gaan ervan uit dat ouders hun kind het beste kennen en weten welke manier van wennen het beste past bij hun kind. Wij adviseren ouders op grond van onze ervaringen.

In de beginperiode houden we zoveel mogelijk de manier van omgaan met het kind van de ouders aan. Zijn er grote verschillen tussen onze manier en die van de ouders dan praten we daarover. We proberen samen met de ouders te komen tot een aanpak die voor het kind het beste is en die past binnen ons pedagogisch beleid. Wij staan open voor gewoonten en gebruiken uit andere culturen en houden daar zoveel mogelijk rekening mee.

**aanmeldings- en inschrijvingsprocedure rond een kind met een handicap verloopt als volgt:*

Ouders van een kind met een handicap melden hun kind aan; zij vullen de bijzonderheden rond hun kind in op het aanmeldingsformulier (zoals bij ieder kind).

In het kennismakingsgesprek met de ouders komen de volgende gesprekspunten aan de orde :

- * informatie over het kind en diens handicap/achterstand/ziekte;
- * informatie over de noodzaak van risicovolle of voorbehouden medische handelingen in de opvangsituatie door de kindercentrum
- * beleid van het kindercentrum
- * verwachtingen van ouders en kindercentrum over opvang en begeleiding;
- * algemene informatie van ouders wanneer het een specifieke handicap betreft (folders, informatieboekjes, specifieke instelling waarmee de ouder contact heeft);
- * De medewerker die het kennismakingsgesprek heeft gehad waarschuwt de betrokken leidinggevende wanneer er risicovolle of voorbehouden medische handelingen nodig zijn. In dat geval word een bijbehorende protocol van toepassing.
- * Er wordt, in overleg met de leidinggevende, een beslissing genomen over de inschrijving van het kind op basis van verzamelde informatie en de aandachtspunten
- * In samenwerking met de ouders worden de nodige voorbereidingen voor een succesvolle plaatsing getroffen.

**Oudergesprekken*

Naast het kennismakingsgesprek en het overgangsgesprek zijn er ook oudergesprekken (zonder de aanwezigheid van het kind). Bij het oudergesprek zitten zowel de ouders als één van de leidsters (indien mogelijk twee) van het kind. Daarnaast is het mogelijk dat er een leidinggevende deelneemt aan het gesprek. Op verzoek van ouders of leidsters vindt er een oudergesprek plaats. Uitgangspunt voor de gesprekken is het kind. Door samen over het kind te praten kunnen we het kind zo goed mogelijk begeleiden.

**Ouderavonden*

Omdat we de deelname en betrokkenheid van ouders belangrijk vinden gebruiken we ouderavonden onder andere om over algemene pedagogische onderwerpen te praten en de mening van ouders te horen. Wij nemen hun adviezen en ideeën serieus. (Gordon)

**Medezeggenschap*

Ouders hebben ten alle tijde de mogelijkheid om het pedagogisch beleid in te zien. Op Leutje Laiverds zijn hiervoor een aantal inblikexemplaren beschikbaar. Daarnaast kunnen ouders zich beschikbaar stellen voor een plaats in de Oudercommissie. In de Oudercommissie worden zaken besproken als pedagogisch handelen, inkoop (spel)materialen, inrichting van groepen of de tuin, tarieven (prijsstelling/verhoging), CAO kinderopvang, klachten, financieel beleid, etc.

**Klachtenregeling ouders*

Wij hechten er veel belang aan te weten hoe ouders onze dienstverlening ervaren. Het kenbaar maken van klachten of verbeterpunten zorgt ervoor dat wij onze dienstverlening kunnen verbeteren. Een klacht of verbeterpunt kunnen ouders rechtstreeks bij de groepsleiding neerleggen of bij de directie van het kindercentrum. Leutje Laiverds is aangesloten bij stichting klachtencommissie kinderopvang (SKK). Zij zijn een onafhankelijk instelling, die vragen en klachten aanhoort, advies geeft en duidelijk maakt welke stappen genomen kunnen worden.

**Tevredenheidsonderzoek*

Het Tevredenheidsonderzoek is een manier voor Leutje Laiverds om van ouders terug te horen waar ze tevreden, maar ook iets minder tevreden over zijn. Op deze manier kunnen we goed inspelen op de wensen van klanten, ouders en kinderen. Het Tevredenheidsonderzoek vindt eens in de 18 maanden plaats.

9. huishoudelijk reglement

Om alle afspraken die we met elkaar maken binnen Leutje Laiverds te borgen staan ze beschreven in het huishoudelijk reglement van Leutje Laiverds. Het houdt zaken duidelijk en voorkomt misverstanden tussen de opvang en de ouders. Beschreven hierin zijn zaken als ziek- en betermelden, ruilen van dagen, betalingsvoorwaarden, etc.

GEZONDHEIDSBELEID LEUTJE LAIVERDS

Op weg naar gezonde opvang!

Opgesteld door:
Remon Beerda

Inhoud

Inleiding	46
1. Voedingsbeleid Leutje Laiverds	47
1.1 Inleiding voedingsplan	48
1.2 Visie op voeding	49
1.3 Dagelijkse werkwijze	50
1.3.1 Ontbijt en lunch	51
1.3.2 De tussendoormomenten	52
1.3.3 Trakteren bij de opvang	54
1.3.3. De sfeer aan tafel	55
1.5 Bewustwordingsactiviteiten	56
2. Bewegbeleid Leutje Laiverds	57
2.1 Inleiding	58
2.2 Visie op bewegen	59
2.3 Dagelijkse werkwijze	60
2.5 De jaaractiviteiten	61
3. Natuureducatiebeleid Leutje Laiverds	62
3.1 Inleiding	63
3.2 Visie op natuureducatie	64
3.3 Dagelijkse werkwijze	65
3.5 De jaaractiviteiten	67

Inleiding

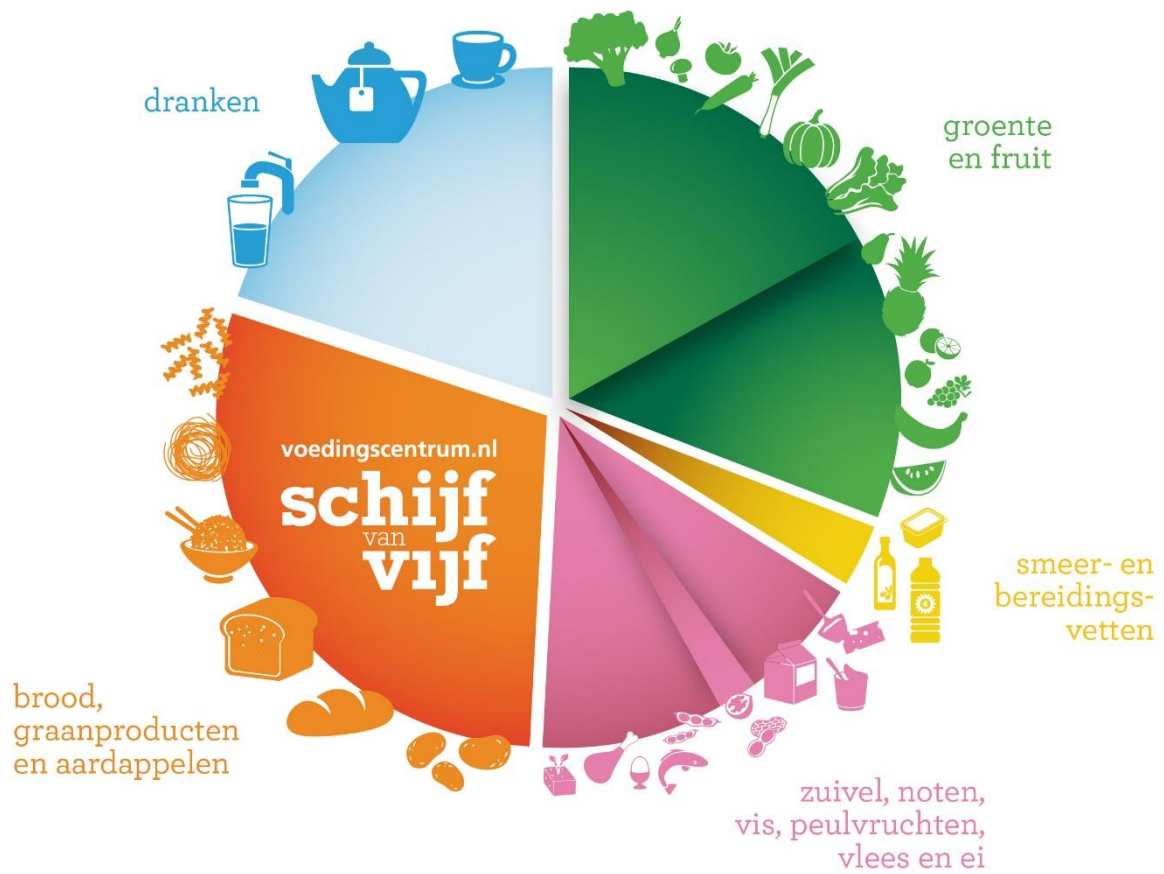
Leutje Laiverds heeft dit gezondheidsplan opgezet, zodat er bewust op een gezonde wijze met de kinderen gewerkt wordt. Wij vinden het als Leutje Laiverds onze plicht om de kinderen een gezonde basis mee te geven in de opvang. Dit houdt in dat wij als Leutje Laiverds niet alleen inzetten in het bieden van gezonde voeding en veel bewegen, maar ook dat we inzetten op de bewustwording van een gezonde leefstijl bij de kinderen. We vinden het erg belangrijk dat de kinderen zelf ook weten wat gezond is en gezonde keuzes kunnen maken. Om dit te stimuleren zijn er drie beleidsonderdelen toegevoegd aan dit plan.

Van Mil en Struik (2015) heeft onderzoek naar nature en nurture gedaan. Nature houdt in wat een persoon vanuit zijn biologische basis al heeft en nurture houdt het gedrag in dat een persoon aangeleerd krijgt. Uit het onderzoek blijkt dat vooral de nurture kant (de opvoedingskant) bepalend is voor een gezonde leefstijl. Dit betekent dat de opvoeding bepalender dan de biologische basis van een mens is. Om hier op te spelen zijn de komende beleidsonderdelen uitgewerkt in de opvang. Er is zowel een basis gelegd voor een gezond biologisch aanbod in de vorm van gezonde voeding, als voor het bijbrengen van gezond gedrag in de vorm van bijvoorbeeld spellen, natuurlesjes etc.

Er zijn drie beleidsthema's gekozen vanuit de visie van de "gezonde kinderopvang". De gezonde kinderopvang is een website vanuit de overheid waarmee opvangcentra een gezond beleid kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Hier wordt niet beschreven wat je per se allemaal moet doen, maar worden tips aangereikt waarmee een bedrijf zelf een verantwoord en gezond beleid kan opstellen en uitvoeren. Er worden bijvoorbeeld tips gegeven over waar je voedingsinformatie vandaan kan halen of hoe belangrijk het is om dagelijks minimaal een uur te bewegen.

Door middel van het voedingsbeleid willen we de kinderen gezonde voeding geven en leren wat precies gezonde voeding is. Aan de hand van het beweegbeleid willen we de kinderen de ruimte te geven om te kunnen voldoen aan de beweeg- en fitnorm die wordt aangeraden vanuit het voedingscentrum (Het voedingscentrum, z.d.). Dit is een minimale eis waarmee kinderen voldoende beweging op een dag krijgen, zodat ze gezond kunnen groeien. Ook hierbij zetten we in op een bewustwording van wat gezond is op het gebied van bewegen. Bij de natuureducatie gaat het om het ervaren van de natuur en het leren van het belang van deze natuur. Kinderen leren over klimaatsverandering, het verbouwen van voedsel en het kunnen ontspannen en spelen in de natuur.

1. Voedingsbeleid Leutje Laiverds

1.1 Inleiding voedingsplan

Onderzoekster Anzman-Frasca (2018) geeft aan dat het van belang is om zo vroeg mogelijk te starten met het stimuleren van gezonde voeding. Dit heeft namelijk positieve effecten op het accepteren van eten op latere leeftijd. Momenteel is er ook robuust bewijs dat de blootstelling aan een verscheidenheid aan gezonde voedingsmiddelen tijdens de prenatale periode en als baby om ervoor te zorgen dat de latere acceptatie van die voedingsmiddelen bevordert. Dit helpt namelijk ook mee in de Nee-fase van de peuterpuberteit. Dit moet je als kinderopvang dan ook ondersteunen om mee te werken aan een gezonde basis. Daarnaast kunnen kinderen na deze tijd ook nog een gezond patroon aanleren doordat de smaakpapillen in ontwikkeling blijven. Het is dus van groot belang om ook op de BSO's door te gaan met het aanbieden van verschillende gezonde soorten voeding.

Wij vinden het daarom belangrijk om kinderen niet alleen een gezonde voeding en een gezond eetpatroon te bieden, maar hen hier ook bewust van te maken. Om de kinderen bewust te maken wordt er voldoende aandacht besteed aan het zelf klaarmaken en de wijze waarop voeding wordt aangeboden. Hierbij mogen de kinderen bijvoorbeeld geregeld helpen in de keuken.

Door gezonde voeding op de BSO aan te bieden, leren de kinderen deze producten als normaal te zien. In ons voedingsbeleid kiezen wij daarom voor voldoende variatie in de producten die minder zout, minder zoet en minder verzadigde vetten bevatten. De voedingsproducten waarmee we binnen Leutje werken zijn kwalitatief goede producten. We proberen voedingsmiddelen met zo min mogelijk toegevoegde middelen (E-nummers, zouten, toegevoegde suikers en zoetstoffen) te gebruiken, zoals wordt aangeraden door het voedingscentrum (Het voedingscentrum, z.d.). Het voedingscentrum is het onderzoeksinstituut voor voeding in Nederland. Ook bij het drinken wordt hier rekening mee gehouden door de kinderen te laten kiezen uit thee of water (De gezondste dranken). Van daaruit kunnen kinderen zelf hun keuzes maken in hetgeen ze lekker vinden.

In het voedingsbeleid gaan we daarnaast uit van een gemiddeld kind, maar houden we ook rekening met het individuele kind en de situatie. Kinderen die bijvoorbeeld in een groeispurt zitten, hebben op sommige momenten meer behoefte aan voeding als anders. Daarnaast kunnen de kinderen na een intensieve activiteit als sporten ook behoefte hebben aan meer voeding. Wij houden rekening met allergieën van kinderen. Er is ook ruimte om individuele afspraken te maken wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van het voedingsbeleid, bijvoorbeeld bij een dieet of een bepaalde (geloof)overtuiging (Het voedingscentrum, z.d.).

1.2 Visie op voeding

Nature vs Nurture visie

Mils en Struik (2015) zijn twee onderzoekers die wetenschappelijk onderzoek hebben gedaan naar overgewicht bij kinderen. In 2015 onderzochten van Mil en Struik wat de redenen kunnen zijn voor het ontstaan van een ongezonde leefstijl. Hierbij is gekeken naar de nature en nurture kant van een ongezonde leefstijl. Dit bestaat uit de natuurlijke aanleg (genen) en de omgevingsinvloeden. Hieronder staat wat nou daadwerkelijk beslissend is voor de ongezonde leefstijl. Daarnaast wordt er vervolgens opgesomd wat de belangrijkste redenen voor het ontstaan van deze ongezonde leefstijl bij de aanleg en de omgeving zijn volgens van Mil en Struik.

De mens heeft zich volgens van Mil en Struik (2015) door de jaren heen flink ontwikkeld. Deze ontwikkelingen worden bepaald door de menselijke intelligentie. Met behulp van deze intelligentie is de mens altijd aan het kijken hoe het de omgeving naar zijn hand kan zetten om het leven aangenamer en het overleven eenvoudiger te maken. Hierdoor leeft men niet meer in de natuur maar in een culturele omgeving. Men is dus van het zwerven over het land zich gaan vestigen en de baas over de omgeving geworden (Van Mil & Struik, 2015).

Onze basale gedragingen zoals eten, drinken en bewegen worden echter nog steeds door dezelfde mechanismes (de genen of het genoom) aangestuurd, zoals in de tijd van onze voorouders. Echter zijn deze genen ontwikkeld in een periode dat een maaltijd nog wel eens op zich kon laten wachten, waardoor extra eten verstandig was. Om te overleven selecteren we automatisch de genen die onze voorouders hebben geholpen om te overleven in tijden van voedselschaarste. Deze genen zijn dus blauwdrukken van hoe de mens zich aan zijn omgeving heeft aangepast. De kinderen van nu hebben daardoor de genen voor het overleven. Helaas zijn deze genen in de huidige tijd juist het probleem voor het creëren van overgewicht (Van Mil & Struik, 2015).

Zij verklaren dat elk mens een regelmechanisme heeft dat bepaalt welke genen, in welke mate worden geactiveerd. Dit regelmechanisme heet het epigenoom, wordt elke generatie doorgegeven, maar is gevoelig voor omgevingsinvloeden. Dit mechanisme registreert omgevingsinvloeden en past hierop een reactie via de genen toe. Uit onderzoek blijkt dat dit mechanisme vanaf de eicel tot aan de adolescentie extra gevoelig voor de omgevingsinvloeden is. De ervaringen die men dus tot hun adolescentie opdoet, bepalen dus bijvoorbeeld in welke mate een mens de drang heeft om te gaan eten en drinken en de hoeveelheid hiervan. Dit onderzoek toont aan dat de omgevingsinvloeden van grotere invloed zijn dan de biologische aanleg voor het tot stand komen van een gezonde leefstijl. Dit houdt dus in dat het van groot belang is om kinderen al vroeg te leren wat een gezonde voeding is (Van Mil & Struik, 2015).

Praktijkvisie

Het is daarom de visie van Leutje Laiverds om de kinderen al op vroege leeftijd bewust te maken van de voeding die ze nemen, zodat ze een goede basis ontwikkelen. Hierbij willen we de kinderen die op de BSO in een fase van het ontdekken zitten, de ruimte geven om de gezonde voeding te ontdekken. Dit willen we doen door divers voedsel aan te bieden, kennis van de bron en verwerking van het voedsel te leren en door zelf te gaan verbouwen. Hierbij spelen we in op de eigen omgeving en de verschillende culturen om de kinderen heen. Er is dus aandacht voor zowel de typische Hollandse voeding of gewoonten, maar ook die van andere culturen (Van Beemen, 2015).

Tevens bleek uit het onderzoek dat de omgeving dus van grote invloed is op de kinderen. Vanuit de sociaal affectieve ontwikkeling gezien, zijn leeftijdsgenootjes na de ouders de belangrijkste personen in het leven van de kinderen. Zij hebben dus de meeste invloed op hun keuzes en gedrag. Er wordt daarom pas aan tafel gegaan als alle kinderen binnen zijn, zodat er een wij-gevoel ontstaat. Bij dit tafelmoment wordt geprobeerd om de kinderen te leren om samen te delen en elkaar te helpen. Onze pedagogisch medewerkers geven hierbij het goede voorbeeld aan tafel. Zij eten samen met de kinderen, ze begeleiden de kinderen bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie (Van Beemen, 2015).

1.3 Dagelijkse werkwijze

De schijf van Vijf

Binnen Leutje Laiverds wordt gewerkt met de Schijf van Vijf om een gezonde basis mee te geven. De Schijf van Vijf is een wetenschappelijk onderbouwd voorlichtingsmodel dat laat zien wat de essentie van gezond eten is. De Schijf van Vijf schetst voor de totale Nederlandse bevolking de kaders van een gezonde voeding. Het biedt een optimale combinatie van producten die gezondheidswinst opleveren en die zorgen voor genoeg energie en alle nodige voedingsstoffen. Het Voedingscentrum heeft de Schijf van Vijf samengesteld op basis van de adviezen van de Gezondheidsraad, berekeningen van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) en de raad van diverse experts.

De Schijf van Vijf bestaat uit 5 vakken (zie foto hieronder), met in elk vak andere type producten. De producten die in Schijf van Vijf staan zijn volgens de laatste wetenschappelijke inzichten goed voor de gezondheid, omdat ze bijvoorbeeld de kans op hart- en vaatziekten en kanker verkleinen. Hierbij worden vijf gouden regels in het midden beschreven die helpen aan een gezonde wijze van het nemen van de producten. Wanneer je eet volgens de Schijf van Vijf krijg je daarnaast voldoende energie en mineralen, vitamines, eiwitten, koolhydraten, vetten en vezels binnen. De Schijf van Vijf biedt dus een optimale combinatie van producten die gezondheidswinst opleveren en die zorgen voor genoeg energie en alle nodige voedingsstoffen (Het voedingscentrum, z.d.).

Bij kinderen in de groei is het van essentieel belang dat zij de juiste voedingsstoffen in de juiste hoeveelheid tot zich nemen om te groeien en zich te kunnen ontwikkelen. Op de BSO kunnen de kinderen dan ook uit elk vak iets krijgen. Er is bijvoorbeeld halvarine, brood, fruit, groenten, water en vleeswaren. Op deze manier kunnen de kinderen aan al hun lichamelijke behoeften voldoen.

Bron: Voedingscentrum

Water drinken

Wij geven bij de tafelmomenten veel aandacht aan het goed drinken van de kinderen, omdat dit bij jonge kinderen vaak nog erg moeilijk gaat. We leren hen hierbij om voldoende water te drinken. Dit is samen met ongezoete thee de meest gezonde drank. Aan water voegen we als kinderen het willen meer smaak toe door een schijfje sinaasappel, citroen of een blaadje munt in het water te doen. Wij bieden geen limonadesiroop of diksap aan. Limonadesiroop en diksap bevatten veel calorieën en suikers en dit vergroot de kans op overgewicht en tandbederf. Kinderen mogen door de dag heen tevens onbeperkt water drinken (Het voedingscentrum, z.d.).

De rol van de pedagogisch medewerker

Om een ontspannen en veilige sfeer aan tafel aan te bieden, zodat de kinderen meer begrip voor elkaar krijgen en elkaar leren te helpen zijn er bepaalde maatregelen genomen. Op de BSO zijn de eetmomenten bijvoorbeeld geïntegreerd in de dagschema's. De tafelmomenten liggen dus vast en zijn voor iedereen op de groepen bekend. Deze regelmaat in de tafelmomenten zorgen voor geborgenheid, veiligheid en betrouwbaarheid. Daarnaast wordt er pas aan tafel gegaan als alle kinderen binnen zijn, zodat er een wij-gevoel ontstaat. Dit sluit aan op het erbij willen horen in de sociaal-affectieve ontwikkeling van de kinderen (Schreuder, Boogaard, Fukkink, & Hoex, 2019)

Onze pedagogisch medewerkers geven hierbij het goede voorbeeld aan tafel. Zij eten samen met de kinderen, ze begeleiden de kinderen bij de maaltijd en hebben een voorbeeldfunctie. Door deze instelling van de pedagogisch medewerkers kunnen zij ervoor zorgen dat de kinderen een goede biologische als sociale basis meekrijgen, die hen bij de vervolgactiviteiten kan helpen om plezier te hebben en om mee te kunnen komen.

1.3.1 Ontbijt en lunch

Op de volgende momenten wordt er ontbeten of geluncht met de kinderen:

- Kinderen die op werkdagen voor 7.30 uur op de BSO zijn.
- Op woensdagen, vrijdagen en op margedagen tussen 11.30-12.30 uur.

Hierbij krijgen de kinderen de mogelijkheid om tussen de één en de vijf broodjes/crackers of stukken fruit/groenten te eten. Hier zijn de volgende door het voedingscentrum goedgekeurde etenswaren en dranken beschikbaar:

Etenswaren (Het voedingscentrum, z.d.):

- Pindakaas
- Plakjes kaas 20+
- Vleeswaren (kipfilet, boterhamworst)
- Zuivelspread
- Sandwich spread
- Hummus
- Jam
- Appelstroop

- Dieet Margarine
- Verschillende soorten fruit/groenten

Drinken:

- Water
- Thee
- Melk

1.3.2 De tussendoormomenten

Er wordt dagelijks rond 15.00 uur (en om 10.00 uur bij margeochtenden) op de BSO fruit/groenten gegeten. Hierbij krijgen de kinderen allen een eigen fruitbakje met verschillende soorten fruit en groenten. Hierdoor krijgen de kinderen verschillende soorten vitamines binnen en komen ze in aanraking met verschillende smaken. Indien een kind iets absoluut niet lust, dan mag het kind vragen of hij dit met een ander kind ruilen. Hierbij krijgen de kinderen afhankelijk van het seizoen, verschillende soorten groente/fruit als:

- Appels
- Peren
- Aardbeien
- Druiven
- Banaan
- Meloen
- Mango
- Komkommer
- Paprika
- Worteltjes

De kinderen krijgen hierbij minimaal 200 gram aan fruit, zodat ze de aangeraden dagelijkse hoeveelheid van het voedingscentrum in een klap binnen krijgen. van Als ze hun fruitbakje leeg hebben krijgen ze een beker water of thee. Dit zijn de gezondste dranken volgens het voedingscentrum en draagt bij aan het verkrijgen van minimaal 1,5-2 liter vocht per dag. Daarbij krijgen de kinderen ook nog de optie om tot drie crackers met beleg te krijgen, indien ze honger hebben. Hiervoor worden volkoren crackers met dezelfde soorten beleg als bij de lunches gebruikt. Deze zijn (Het voedingscentrum, z.d.):

- Pindakaas
- Plakjes kaas 20+
- Vleeswaren (kipfilet, boterhamworst)

- Hummus
- Jam
- Zuivelspread
- Sandwich spread
- Appelstroop
- Dieet Margarine

De crackers met beleg zijn er ter aanvulling op het energieniveau van de kinderen. De kinderen zijn hierdoor vrij in het kiezen of ze hier nog behoefte aan hebben. Hierdoor sluiten we goed aan op de lichamelijke ontwikkeling van de kinderen. Volgens van Beemen (2015) hebben kinderen namelijk wisselende voedingsbehoeftes door de periodes van groei. De ene periode zal een kind dus meer willen eten als de andere. Door ze zelf de optie te geven om wel of niet een cracker te nemen, geven we ze de ruimte om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hetgeen ze nodig hebben. Dit draagt bij aan de ontdekkingsfase waarin de kinderen zitten.

1.3.3 Trakteren bij de opvang

Bij een verjaardag hoort een traktatie. Hiervoor kunnen ouders kiezen uit een speeltje of iets om te eten. Wij verzoeken ouders om gezond te trakteren of op speeltjes. Indien ouders met alleen snoepgoed komen, dan mogen de kinderen de traktaties in de tas stoppen en mogen de ouders zelf beslissen of zij het snoepgoed aan de kinderen willen geven. Hiermee proberen wij de ouders bewust te maken van hetgeen ze de kinderen geven. Ook willen wij hiermee een signaal geven dat wij voor gezonde voeding voor het kind kiezen.

Indien een ouder vragen heeft over het kiezen voor een traktatie, dan kunnen zij terecht bij de pedagogisch medewerkers op de groep. Zij zullen ideeën aanreiken of de ouders doorverwijzen naar de website www.gezondtrakteren.nl. Hier staan verschillende ideeën voor ouders om op een gezonde wijze te kunnen trakteren. Hieronder zie je enkel voorbeelden van die gezonde traktaties. Ouders kunnen van tevoren ook aan de pedagogisch medewerkers op de groep vragen of er kinderen met allergieën zijn, zodat zij hier eventueel rekening mee kunnen houden.

Bron: www.gezondtrakteren.nl

1.3.3. De sfeer aan tafel

Naast het bieden van gezonde voeding hoort bij een tafelmoment ook het sociale gedeelte. Hiervoor heeft het voedingscentrum bepaalde tips. Deze zijn (Het voedingscentrum, z.d.):

- Houd vaste eettijden aan, ook voor eten tussendoor. Als je altijd op dezelfde momenten eet, zorgt dat voor een herkenbaar ritme en dat levert de kinderen rust op.
- Eet samen aan tafel. Dat is gezellig en het zorgt voor duidelijke eetmomenten. Neem daarbij rustig de tijd om te eten en te zorgen voor een fijne sfeer, maar tafel niet te lang.
- Geef het goede voorbeeld. Laat zelf zien dat je gezond eten belangrijk en lekker vindt. Eet samen met de kinderen en begeleid de maaltijd.
- Jij bepaalt het aanbod en daaruit maakt een kind een keuze en bepaalt zelf hoeveel het ervan eet.
- Dring geen eten op. Eten opdringen en veel aandringen heeft een averechts effect. Het helpt om van eten iets leuks te maken. Laat het kind alles even proeven.
- Heb geduld als kinderen iets niet lusten. De meeste kinderen moeten gewoon wennen aan nieuwe smaken. Soms moeten zij wel 10 tot 15 keer iets proeven tot ze het lusten. Prijs het kind als het een paar hapjes neemt en maak er geen punt van als het daarbij blijft.
- Geef niet iets anders als een kind iets niet lust, omdat je bijvoorbeeld bang bent dat hij of zij anders niet genoeg eet. Als je een kind iets anders geeft, krijgt het kind de regie over wat het eet. Het advies is: jij bepaalt WAT en WANNEER het eet, het kind bepaalt HOEVEEL het eet.
- Gebruik eten niet om te straffen of te belonen, omdat emoties zo gekoppeld worden aan eten.
- Geef zeuren geen aandacht. Negeer het en geef aandacht aan het positieve gedrag.

1.4 Bewustwordingsactiviteiten

Bij de werkwijze werd beschreven hoe er aan de doelen dagelijks wordt gewerkt. Maar om de bewustwording verder te verbeteren zullen er jaarlijks verschillende activiteiten worden gedaan. Deze activiteiten zijn:

- Elk half jaar wordt de voeding doorgelicht.
- Alle nieuwe kleuters krijgen een minimaal een week lang hulp bij het naar de wc gaan en het wassen van de handen.
- Voedingsweek (quiz, spel etc.)

2. Beweegbeleid Leutje Laiverds

2.1 Inleiding

Bewegen is gezond voor zowel de fysieke ontwikkeling als de mentale gesteldheid (Van Mil en Struik, 2015). Het draagt bij aan een gezonder en fitter leven voor iedereen. Kinderen hebben veel bewegingsvrijheid nodig om te kunnen ontladen van een schooldag. Het liefst rennen, klauteren en springen ze de hele dag. Dit is niet alleen goed voor hen om te ontladen, maar ook ontwikkelen zij hun fysieke capaciteiten. Gezond bewegen stimuleert de groei van de motorische vaardigheden, de cognitieve, muzikale en sociaal- emotionele vaardigheden. Bewegen is dus een belangrijke dagbesteding voor de kinderen.

Voldoende beweging helpt een kind tevens om een gezond gewicht te houden. Per dag heeft een kind minimaal een uur matige tot intensieve beweging nodig. Dat hoeft niet alleen maar sport te zijn: ook rennen, fietsen, stoeien, klimmen, voetballen en skeeleren valt hieronder. Het is goed om een paar keer per week activiteiten te doen die de botten en spieren versterken. Dit kunnen de kinderen doen door bijvoorbeeld touwtjespringen, rennen, dansen of klimmen op het klimrek. (voedingscentrum, sd).

2.2 Visie op bewegen

Kinderen in de categorie van vier tot tien jaar maken grote stappen in de lichamelijke ontwikkeling. Als ze op de BSO op kleuterleeftijd binnenkomen en als startende puber weggaan, is er een wereld aan veranderingen te zien bij de kinderen. Kinderen van vier starten volgens Van Beemen (2015) met het ontwikkelen van basisvaardigheden in de fijne en grove motoriek. Hierbij valt te denken bij de fijne motoriek aan het leren tekenen en schrijven. Bij de grove motoriek kan je denken aan het leren hinkelen, gericht gooien met een bal etc. Zodra ze een jaartje of tien zijn, dan horen deze vaardigheden aangeleerd te zijn en zijn de kinderen alleen nog bezig met het perfectioneren van deze vaardigheden.

Op cognitief gebied zijn er ook veel veranderingen geweest die van belang zijn bij het bieden van beweegactiviteiten voor de kinderen. Als kinderen op vierjarige leeftijd binnenkomen dan zitten ze nog vol in de wereld van de fantasie en is fantasiespel een goede mogelijkheid om de kinderen te laten bewegen. Als de kinderen ouder worden dan wordt de fantasiewereld grotendeels ingeruild voor de werkelijkheid en focussen de kinderen zich op de realiteit bij het doen van spellen en sporten. Daarnaast kunnen kleuters nog geen verbanden leggen zoals een oorzaak en gevolg, waardoor het belangrijk is om duidelijkheid te geven bij een sport of spel. Zodra ze ouder worden kunnen ze steeds abstracter denken en zijn ze op zoek naar meer uitdaging in spellen en sporten (van Beemen, 2015).

Op sociaal-affectief gebied zijn ook enorme verschillen in behoeften bij de kinderen. Kleuters zijn bijvoorbeeld nog erg gefocust op anderen en het nadoen van hen. Bij het bewegen zullen ze dan ook kijken en proberen te kopiëren van wat grote kinderen en volwassenen precies doen. Hierbij worden de kinderen steeds prestatiegerichter naarmate ze ouder worden. Ze gaan de uitdaging verplaatsen van het nadoen naar het beste ergens in willen zijn. De kinderen gaan ook naarmate ze ouder worden de naaste identificatiefiguren vervangen door idolen. Kinderen worden bijvoorbeeld een fan van Messi en doen alsof ze hem zijn bij een partijtje voetbal (van Beemen, 2015).

Met deze kennis in het achterhoofd focust Leutje Laiverds zich bij het stimuleren van de lichamelijke en cognitieve ontwikkeling op het bieden van een uitdagende omgeving dat aansluit op de leeftijdsfase waarin het kind zich bevindt. Een uitdagende omgeving zet namelijk volgens ons aan tot actie. Hierbij wordt niet alleen gefocust op materialen en het doen van activiteiten, maar ook wordt er van de begeleiders verwacht dat zij de kinderen mentaal prikkelen om mee te doen. Door de kinderen op verschillende manieren uit te dagen om te bewegen denken wij de kinderen plezier en uitdaging in het bewegen te kunnen bieden. Het neveneffect hierbij zal zijn dat de lichamelijke conditie zal verbeteren.

Op het gebied van de sociaal-affectieve ontwikkeling richt Leutje Laiverds zich op het stimuleren van een positieve sfeer in de groep. Dit vinden wij namelijk de basis van een goede opvang. Door de kinderen respectvol te benaderen en hen dit te leren te gebruiken naar anderen toe, geloven wij een veilige sfeer te kunnen creëren. Leutje BSO wil de kinderen naast het respect tonen ook leren om op een positieve wijze met elkaar om te gaan, zodat alle kinderen zich thuis voelen. Door hierbij de nadruk te leggen op het samenwerken en het geven van verantwoordelijkheid willen we de kinderen stimuleren om elkaar te helpen. Hierdoor worden er banden gevormd tussen de kinderen, die zullen bijdragen aan de algehele sfeer op de groepen.

2.3 Dagelijkse werkwijze

De sport- en speldagen

Het centraal bureau van de statistiek heeft onderzoek gedaan naar gezond bewegen. Hieruit blijkt dat een kind per dag minimaal een uur matige tot intensieve beweging nodig heeft. Dat hoeft niet alleen maar sport te zijn: ook rennen, fietsen, stoeien, klimmen en skeeleren vallen hieronder. Leutje Laiverds wil hier ook aan meehelpen om dit te bereiken. Daarom wordt er structureel op elke maandag en donderdag een sport- of spelactiviteit op het plein aangeboden. Deze dagen zijn uitgekozen, omdat dit de drukst bezochte BSO-dagen zijn. Hierdoor wordt de grootste groep kinderen op de BSO bereikt activiteiten (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018b).

Door twee keer per week sport en spel op de BSO aan te bieden voldoet Leutje BSO tevens aan een van de wensen van de kinderen. Uit onderzoek naar het welzijn bij aangeboden activiteiten bleek dit namelijk een wens van de kinderen. Door deze activiteiten vooral buiten op het plein te organiseren wordt er ook ingespeeld op hun wens van het meer buitenspelen. De derde wens van de kinderen was om wekelijks naar de sportinstuif te gaan. Dit is dan ook structureel ingepland op de woensdag. Bij dit sportinstuif kunnen de kinderen verschillende sport- en spellen in de sporthal doen. Hier zijn vele verschillende mogelijkheden, waardoor er voor eenieder wat te beleven is.

Vrij buitenspelen

De kinderen mogen elke dag buitenspelen, omdat het gezond is voor de kinderen. De kinderen op de grote groep (7+) mogen allen zelfstandig zonder begeleiding buitenspelen. Zij kunnen dus doorgeven aan de begeleiding dat ze naar buiten gaan en dan kunnen ze gaan. De kleine groep heeft elke dag een persoon beschikbaar die met de kinderen naar buiten kan, indien daar behoefte aan is. Kinderen kunnen buiten door middel van vrij spel hun lichaam oefenen en trainen door balspelen, tikspelen, klimrekken en andere spelvormen (Van Beemen, 2015).

Er is overigens geen eigen buitenruimte, maar Leutje BSO zit op het plein van het winkelcentrum. Hier is een verhoogd speelgebied in het midden van het plein. Deze is goed herkenbaar doordat de wandelpaden voor de winkels lager liggen. Door deze afscheiding is duidelijk voor eenieder waar gespeeld kan worden. Een afgesloten buitenruimte is echter niet zo belangrijk voor ons. Je kan BSO-kinderen namelijk goed vertellen waar hij/zij wel en niet mag komen, doordat ze op deze leeftijden regels kunnen onthouden. Een visuele afscheiding is wél belangrijk om grenzen aan te kunnen duiden, zoals met het hoogteverschil aan de kinderen wordt duidelijk gemaakt (Van Beemen, 2015).

De rol van de pedagogisch medewerkers

Een behoefte van de kinderen is dat de pedagogisch medewerkers meedoen met de activiteiten. Van de pedagogisch medewerkers wordt dus gevraagd om het goede voorbeeld te geven tijdens het spelen. Om aan deze en nog een aantal andere behoeften en wensen te voldoen, hebben de pedagogisch medewerkers de volgende taken gekregen bij het uitvoeren van de activiteiten:

- Kinderen actief benaderen om mee te doen met de activiteiten.
- Tijdens het spelen niet alleen de rol van spelleider, maar ook die van enthousiast meespelend lid vervullen.
- Kinderen de ruimte geven om ideeën te laten inbrengen en na een democratische stemronde de meest gekozen optie toepassen op het spel.
- Verschillende niveaus in een activiteit inbouwen, zodat je het uitdagingsniveau aan de kinderen kan aanpassen. Hierdoor is er een behoud van uitdaging en kan het spel worden aangepast aan eenieder zijn niveau.

2.4 De jaaractiviteiten

- De jaarlijkse Nationale Buitenspeeldag
- De Plantsoenloop + een maand voorbereiding (elke donderdagmiddag hardloopspelletjes)
- Vriendjesdag
- De BSO-spelen
- Jaarlijkse sport/lesdag voor het personeel.
- Elke vijf week met de kinderen (de Druppel) om de tafel om vier nieuwe weekthema's te bedenken voor de sport- en spelactiviteiten.

3. Natuureducatiebeleid Leutje Laiverds

3.1 Inleiding

De natuur is de basis voor het leven op aarde. De natuur zorgt voor alle bronnen om te kunnen leven op de aarde. Dit zorgt er dus voor dat we zuinig moeten zijn op de natuur, zodat we onze levensstijlen kunnen behouden zoals we het nu hebben. De laatste jaren gaat het echter steeds slechter met de natuur. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Er worden steeds meer bossen en oerwouden gekapt, omdat de mens meer ruimte en hout nodig heeft.
- Er is steeds meer luchtvervuiling door de auto's, vliegverkeer en de vele fabrieken op de aarde.
- Diersoorten krijgen minder leefruimte, waardoor er bepaalde soorten uitsterven.

Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de dingen die veelvuldig en bijna dagelijks in het nieuws komen. Volgens Esther Bijlo (redacteur Duurzaamheid) is het voor landen lastig om hier op in te spelen, omdat het vaak veel geld kost. Landen willen wel gezonde maatregelen nemen, maar het kost vaak veel geld. Dit is voor landen vaak een belangrijke tegenwerking, omdat ze bang zijn dat de economie er door krimpt en dat de mensen in opstand komen. Om hier wel aan te werken hebben de landen om de vier jaar een klimaatop waarin gezamenlijke afspraken worden gemaakt. Op deze manier proberen de landen wel belangrijke maatregelen te nemen om de natuur weer te helpen (Bijlo, 2019).

Het is dus op landelijk gebied erg lastig om wat te veranderen. Daarentegen kan je zelf wel kleine dingen doen om de natuur te helpen. Je kan bijvoorbeeld een paar stoeptegels uit je tuin halen om meer planten en meer natuurlijker ondergrond de ruimte te geven. Het water wordt daardoor makkelijker afgevoerd en je kan bepaalde diersoorten als vlinders en bijen helpen door bloemen en planten te poten. Daarnaast kan je ervoor kiezen om minder met de auto te reizen en vaker op de fiets naar te gaan. Je kan bijvoorbeeld met de kinderen naar school fietsen of lopen.

Maar de grootste winst die men kan behalen is het bewust maken van de kinderen. Kinderen zijn volgens van Beemen (2015) op jonge leeftijd al erg geïnteresseerd in de natuur en de wereld om zich heen. Door hier op in te spelen beleven de kinderen de natuur niet alleen, maar worden ze ook bewust van de problemen die er zijn en de oplossingen die daar voor bedacht zijn. Hierdoor zullen de kinderen bewuster en beter met de natuur leren om te gaan. Daarnaast helpt het spelen in de natuur bijvoorbeeld ook om overgewicht of een ongezonde leefstijl tegen te gaan. Door kinderen te leren dat spelen in de natuur ook gezond is kan je kinderen die niet van sporten houden toch een leuke vorm van beweging aanbieden.

3.2 Visie op natuureducatie

Leutje Laiverds wil de kinderen graag kennis laten maken met de natuur. Hierbij willen we de kinderen niet alleen dingen laten zien, maar vooral ook ervaren. We geloven hierbij in de visie en werkwijze van Jeanette Boogmans (2010). Zij beschrijft bijvoorbeeld dat natuurbeleving erg belangrijk voor de kinderen is, omdat het zoveel verschillende ontwikkelingsgebieden van de kinderen raakt. Kinderen leren bijvoorbeeld hoe de natuur werkt, bewust om te gaan met de natuur, ze kunnen hun energie erin kwijt, rust vinden, uitdaging vinden, overgewicht tegengaan. Er zijn dus tal van voorbeelden met positieve effecten over natuurbeleving (Boogmans, 2010).

We vinden het als Leutje Laiverds dus belangrijk dat we naast het kennis te laten maken met de natuur de kinderen ook helpen bij het ontwikkelen. Hierbij ligt de nadruk op het cognitieve deel en dan op het bewust maken van de natuur op zich. We vinden het belangrijk dat kinderen weten waar hun voedsel vandaan komt, welke dieren we in Nederland allemaal kunnen tegenkomen en hun bijdrage in ons ecosysteem, de gevolgen van klimaatverandering en hoe we zelf een kleine bijdrage kunnen leveren aan de verbetering en in stand houden van de natuur. Met deze cognitieve kennis willen we de kinderen een basis meegeven over hoe de natuur in zijn werk gaat en hoe zij zelf kunnen bijdragen hieraan.

De kinderen van Leutje Laiverds hoeven hierbij niet te presteren, ze mogen gewoon zichzelf zijn en kunnen de natuur op hun eigen wijze ontdekken. De kinderen mogen dus ook zelf bepalen of ze aan de activiteiten willen meedoen, maar worden tot niets verplicht. Er wordt hier uit gegaan van de eigen interesse die kinderen hebben in het ontdekken van de wereld om hen heen (Van Beemen, 2015). Op deze manier wordt getracht de kinderen op een ontspannende wijze de natuur te laten ervaren. De begeleiders zullen de kinderen dan ook alleen proberen uit te dagen om mee te doen, maar de keuze bij de kinderen zelf te laten.

Leutje Laiverds heeft daarom de volgende activiteiten van het stimuleren van kennis over de natuur bij de opvang ondergebracht:

- **Spel,** Het kind wordt uitgedaagd in de spelletjes die op de BSO gedaan kunnen worden omtrent groene educatie. Ze kunnen bijvoorbeeld lichamelijke activiteiten zoals slootje springen of op en in bomen klimmen gaan doen. Hierdoor ontwikkelen zich niet alleen de grove en fijne motoriek maar o.a. ook wiskundige en natuurkundige inzichten. Daarnaast kunnen de kinderen bij deze spelletjes ook bijvoorbeeld speurtochten of een quiz doen om vooral het cognitieve deel te stimuleren.
- **Knutselwerken,** Diverse vormen van creativiteit worden gestimuleerd bij de knutsel activiteiten op de BSO. Hierbij wordt getracht de kinderen bewustwording te geven van de vele variërende levensvormen, kleuren en natuurveranderingen.
- **Natuurlessen,** Door educatielessen over de natuur te volgen bij de schooltuinen in Beijum, ontstaat meer kennis en begrip over de natuur. Hierbij kan je denken aan gevolgen van opwarming van de aarde, hoe verbouwt men voedsel, hoe groeit een plant, wat is de functie van bijen bij de verspreiding van planten en bloemen etc.
- **Tuinieren,** Door zelf een tuintje te onderhouden bij schooltuinen Beijum, leren de kinderen hoe planten en bloemen op een goede wijze kunnen groeien en hoe dat proces in zijn werk gaat.

3.3 Dagelijkse werkwijze tijdens de natuurweken

Tijdens elke laatste week van de maand is er een natuurweek. De dagelijkse werkwijze start hier vanuit de visie van Boogmans (2010). Om de natuur te leren kennen en ervaren is het volgens Boogmans namelijk van belang dat verschillende zintuigen worden geprikkeld. Door in te spelen op de verschillende zintuigen voelen de kinderen de natuur echt binnenkomen. Hierbij wordt rekening gehouden met de volgende zintuigen:

- Voelen
- Horen
- Zien
- Ruiken
- Proeven
- Evenwicht

Deze zintuigen worden gekoppeld aan praktische natuuractiviteiten, waarbij de kinderen leren over de natuur. Evenwicht wordt door Boogmans gezien als een opzichzelfstaand zintuig, maar dat wordt ondergesneeuwd door de andere vijf. Het is echter wel een belangrijke die ook thuis hoort bij het ervaren van de natuur, omdat verschillende dieren op een andere manier leven. Hierbij kan je denken aan het verschil tussen een vis, een landdier en een vogel (Boogmans, 2010).

Elke laatste week van de maand zal dan ook de natuurbeleving centraal staan. In deze week worden dan verschillende soorten activiteiten omtrent de natuur worden gedaan. Deze werkwijze wordt vertaald naar de activiteiten die we op de BSO aanbieden. Hieronder vind je de activiteiten die worden gedaan.

Natuurspellen op de BSO

Aan de hand van de zintuigen en de ontwikkelingsfase waarin kinderen zitten zal er maandelijks een groter natuurspel worden gedaan. Hierbij zal er als eerst een zintuig uit worden gekozen die centraal staat voor die dag. Hierbij zal vervolgens een basisvorm van een activiteit worden uitgekozen. Vervolgens zal er gekeken worden voor welke doelgroep die dag de activiteit centraal gaat staan. Met deze informatie wordt gekeken naar de ontwikkelingsfasen van de doelgroep om te zien waarmee rekening moet worden gehouden om goed aan te kunnen sluiten op de belevingswereld (van Beemen, 2015). Hierbij zal er gekeken worden wat de kinderen al kunnen en waarin ze uitgedaagd kunnen worden.

Een voorbeeld:

Hennie wil graag een activiteit gaan organiseren om de kinderen kennis te laten maken met de verschillende bloemen die ze in de lente tegenkomen in de wijk. Ze besluit om te kiezen voor het zintuig van het “zien”. Hierbij wil ze de kinderen de verschillende bloemen laten zien en kijken naar de verschillende soorten die er groeien. Vervolgens bepaalt ze dat de activiteit zal worden gedaan met de kleuters, omdat zij vaak nog niet weten welke bloemen en planten er in de lente groeien. Maar hoe gaat ze dit in een activiteit vertalen?

Ze pakt het boek van van Beemen (2015) erbij en ziet dat de kleuters in de fase zitten waarbij ze de wereld aan het ontdekken zijn en dat de fantasie erg belangrijk voor hen is. Ze besluit daarom de verschillende bloemen op tafel te leggen en een verhaal te gaan vertellen. Het verhaal gaat over een jongen en een meisje die naar hun oma toe gaan en onderweg door het bos verschillende bloemen verzamelen voor hun oma. Ze vertelt het verhaal en laat de kinderen raden welke bloem ze

bedoelt. Ze beschrijft telkens de vorm van de bladeren en de bloem en de kinderen mogen raden welke bloem ze meenemen naar hun oma. De kinderen luisteren aandachtig en staan bijna allen te springen om de juiste bloem aan te wijzen. Vervolgens neemt ze met de kinderen de bloem door en doet deze in een vaasje om op het eind een gevuld vaasje met bloemen op tafel te zetten met de kinderen.

Knutselwerken

De kinderen krijgen ook elke maand een kans om een knutselwerkje te maken over de natuur. Hierbij zal er van tevoren door de medewerkers een activiteit worden voorbereid. Je kan hierbij denken aan het werken met natuurlijke materialen als bladeren, het natekenen van iets uit de natuur, het knippen en plakken om een dier na te maken etc. Er zijn dus vele verschillende knutselmogelijkheden die worden aangeboden. Ook hierbij zal van tevoren worden bepaald op welke zintuig, doelgroep en ontwikkelingsgebied er zal worden ingezet. Hierbij is de hoofdtak voor de pedagogisch medewerker om aan te sluiten bij de belevingswereld van de kinderen, zodat ze zich uitgedaagd voelen om mee te gaan doen. Hiermee zullen de kinderen de ruimte krijgen om hun eigen creativiteit kwijt te kunnen in de activiteiten.

Tuintjes

Vanaf 1 april 2019 is Leutje Laiverds gestart met het onderhouden van een tuintje bij schooltuintjes Beijum. Schooltuintjes Beijum valt onder het Natuur- en Duurzaamheidseducatie Groningen (NDE) en geeft leerlingen de kans natuurervaringen op te doen. Het gaat hier om ervaringen, waarmee ze ecologische basiskennis en kennis van duurzame ontwikkelingen opdoen. Ze krijgen inzicht in de relaties in de natuur en de kringloop. Hetgeen wat centraal staat in deze natuurervaringen is de beleving van de kinderen. Kinderen kunnen hierdoor met plezier leren en hun talenten de ruimte geven.

Hierbij verzorgen de kinderen onder begeleiding van Ger van dam (tuinbeheerder) en de BSO-medewerkers elke dinsdagmiddag de tuin. Ger zal daar aan de kinderen en de medewerkers uitleggen wat er die dag gedaan zal worden. Hierbij zal hij ook regelmatig langs de kinderen lopen om wat te vertellen over de planten en bloemen in de tuin. De kinderen gaan hierbij bezig met het zaaien, onkruid wieden, bewateren en oogsten. Hierbij leren de kinderen hoe ze een tuintje kunnen onderhouden en zelf voedsel kunnen verbouwen. Het materiaal voor het zaaien en onderhouden van de tuin worden door het NDE aangeboden. Dit zorgt ervoor dat we professionele spullen kunnen gebruiken voor het onderhouden van de tuin.

Tijdens het onderhouden van de tuin zal er getracht worden alle zintuigen te prikkelen. De kinderen zullen bijvoorbeeld:

- De groei van de planten zien en het dierenleven in de tuin.
- Het geoogste kunnen proeven.
- De geuren van de planten, bloemen en tuinvoeding kunnen ruiken.
- Het evenwicht moeten gebruiken in de smalle padjes waarin gewerkt moet worden.
- De bijtjes en andere dieren horen zoemen tussen de planten en bloemen.

Natuureducatie bij het NDE

Eén keer per maand zal er groene educatie bij de schooltuintjes aan de BSO-kinderen worden gegeven door een van de medewerkers van de schooltuinen. De lessen gebeuren vooral in het planten- of bloemenlabirint. Dit is een spiraalvormig natuurpad met een grote diversiteit aan planten en bloemen. Het is daarbij ook mogelijk dat er extra lessen worden gevolgd. Het kan zijn dat

we bijvoorbeeld een paar keer extra heen gaan met de BSO om bijenlessen in een echte imkerstal volgen of een insecten les in het plantenlabyrint krijgen. Hierbij zullen de pedagogisch medewerkers de docent en de kinderen bij de activiteiten gaan ondersteunen (NDE, z.d.).

3.5 De jaaractiviteiten

- Zelf plantjes verzorgen in de BSO
- Vissen in de sloot
- Een bezoek aan DOEZOO Leens
- Bezoeken en meehelpen op de boerderij.
- Modderdag
- Het houden van een Natuur Kennisquiz